

ELOFIZETÉS.

RELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egy évre ... 36 kor.
Fél évre ... 18 kor.
Egy negyed évre 9 kor.
Egy hóra ... 8 kor.

Nyilttérli közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSEG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1917.

Főszerkesztő:
Staubert József

Szerda, június 20.

Politikai váltógazdaság.

A politikai válság véget ért. A király rátért a parlamenti váltógazdaság rendszerére, amely régi angol szokás most különösen divatos, s mindenfelé kormányválságokban csucsosodik ki. A fiatal uralkodó mintha csak azt akarta volna mondani: vesünk be minden földet s a hosszú idő óta meddő ellenzéki ugart is termelésre akarja kényszeríteni. Az eddig uralkodott párt megmutatta, hogy mire képes. A királynak elvégre teljesen mindegy, hogy kikkel kormányoz. A fő az, hogy az ország — kormányoztassék. A jó kormányzásnak pedig fő alapelve az, hogy béke, nyugalom, konszolidált állapotok legyenek az országban. Ha erre számított, jól számított. Mert akik most kormányra jutottak, elért magas polcaikon bizonyára nem lesznek — béke-zavarók. A hatalom, a lármás pártoknak körülbelül az, ami a hegedűn a hangfogó. A mély bugásu basszus, vagy az égbe sivitó prim, lágy, fuvolaszerű hanggá szelidül a hufokra tett kis szerszám alatt. A politikában sincs különben ... Mert más az: felelősség mellett kormányozni, mint felelősség nélkül gáncsolni, kritizálni. E tekintetben tehát legalább egyelőre nyugodtak lehetünk.

Ha van még megoldatlan rébusz, ez bizonyára nem az egyes eddigi, s még ezután kreálódó tárcák betöltése. Mert szeretnék én olyan miniszteri tárcát látni, amelyiknek gazdája nem akad? A feltöretlen dió legteljebbet az uralomról letűnt munkapárt jövődöbeli magatartása lehetne.

De e tekintetben is világos az adott helyzet. Tisza István nem a begombolkozó, titokzatos Szfinksz. O már jó eleve odaszegezte mondanivalóját a munkapárt ajtajára. S Luther Márton ismert 95 tétele se volt határozottabb, világosabb: együtt míg az ország érdeke diktálja, követeli, de ezentúl egymás ellen. Ez egyenes, nyílt, férfias beszéd, ami még megnyugtató is lehetne bármilyen jó szándéku kormányra. De az új rezsim a munkapártnak nem ilyen passzív támogatására számít, hanem amint a naponta megnyilatkozó sajtójában olvassuk, egészen más blatra, arra a biztosnak hirdetett feltevésre alapítja kormányzásának megszilárdulását, hogy a munkapárt nem egyéb, mint ama bizonyos szélkakas, amely még mindig úgy forog, ahogy a hatalom szele fujdogál. Határozotlan számítanak a munkapárt ingatagságára. Biztosra veszik a munkapárt zömének szolgál-

lelkét, behódolását. Azt hiszik csak meg kell rázni a hatalom nagy kolompját és mindjárt együvé terelődik legalább egy ad hoc többségnek engedelmessé birka-nyáj.

Mi ezt nem tudjuk elképzelni. Nem hihetjük. Erkölcsei lehetetlenségnek tartjuk. Ez volna Magyarország legnagyobb szerencsétlensége. A magyar politikának az volt talán eddig is az eredendő büne, hogy csak a kormányok változtak, de az új miniszterelnök utód ugyszólván leltár szerint vette át a többségi pártot. Ezért nem fejlődhetett ki tisztán csak elvi alapon álló ellenzék, ezért lett a parlament személyi és hatalmi túlekedések állandó tanyája. Ez nem jól van így. De ne is legyen így. A munkapárt maradjon meg azon a téren, ahol igazán nagy szolgálatot tehet ennek a szerencsétlen, száz, meg száz sebtől vérző országnak. Egy tárgyilagos, elvi alapon álló, minden tekintetben férfias, korrekt ellenzék mindig van akkora erkölcsi érték, akkora haszon nemzetére nézve, mint azok a bársonyszékben ülők, akik legalább lapjaik szerint, nem éppen a legválogatottabb etikai eszközökkel keresik a parlamenti többséget, vagyis a munkapárt zöme elvtagadásának, politikai megbízhatatlanságának kóchulladékával kivánják tartóssá tapacirozni a gazdákat cserélt piros bársonyszékeket ...

A munkapárt maradjon meg azon a téren, amelyet vezére kijelölt részére. A várakozás terepet áttekintő magasztán. Ne süllyedjen a becsületesség és elvfeledés posványába. Ne sóvárogja vissza a hatalom kidobott ballasztját, mert e nélkül a nemzet tiszteletében még magasabbra emelkedhetik. Lépjen az igazi politikai érettség piedesztáljára. Maradjon meg higgadt, mindenkor tárgyilagos kritikának, élő, eleven nemzeti lelkiismeretnek. Ne akarjon lenni kicsinyes gáncs, okvetetlenkedés, nagyobb vadakra leselkedő csapda; tervszerűen kifeszített háló.

Gondoljon reá, hogy egy kis pihenés ráfér bármilyen termékeny talajra, mert az csak a belső tápláló, termelő képességét fejleszti ...

Az okos gazda úgy sem sokáig hagyja parlagon az ő kipróbált televény földjét. Megvárja legfeljebb a nagy árvíz elvonulását ... Azután ő maga veszi kezébe az ekének mind a két szavát, hogy új termésre ösztökélje a régi jó, kipihent ugar földet, amelynek előbbi értékes aranykalásait egyelőre elfelejtették vele, a másik dombosabb oldalról feléje in-
tegető, tetszetősebb színben pompázó

virágok, amelyek azonban legfeljebb csak a szemet gyönyörködtetik és színes illuziókat keltenek, de ...
— Egyébként Tisza István szerint:
— meglátjuk.

Visszavert orosz előretörés.

Budapest, június 19. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti:

Keleti harctér:

A Waleputna szakaszon visszavertünk egy orosz előretörést. Egyébként nem történt fontos esemény.

Olasz harctér:

A Hétközség fensikján és a Suggana völgyben Assiagó és a Brenta között tegnap reggel óta új heves tüzérségi harc folyik. Az Isonzó melől nincs különös jelenteni való.

Délkeleti hadszíntér:

Változatlan. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavert

angol támadások.

Berlin, június 19. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harctér:

Rupprecht bajor trónörökös hadcsoportja:

A flandriai és az Arras arcvonalon a helyzet változatlan, a tüzérségi harc változó erővel tart. Tegnap különösen Boesighne és Frelinghien között volt élénk, Monchyól keletre rohamcsapatunk kivetették az angolokat néhány árokba, amelyek a június 14-iki harcokban az ellenség kezén maradtak.

A német trónörökös hadcsoportja:

A franciák a sötétség beálltával újra megkísérelték, hogy a Hurtebise majortól északnyugatra tőlük rövid idővel ezelőtt elfoglalt árkokat visszavegyék. Kétszeri támadásukat visszavertük. A Champagneban az ellenség tegnap reggel erős tüzelés után a Monte Haut-tól délnyugatra benyomult állásaink egyik kinyuló részébe. Este az elfoglalt terület kiszélesítése céljából megkísérelt előretörését veszteségteljesen visszavertük.

Albrecht württembergi herceg vezértábornagy hadcsoportja:

Nincs ujság.

A keleti harctérről és a macedon arcvonalról nem jelentenek nagyobb harci eseményt. Ludendorff, első főtábornagy (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Törtetés a hatalomért.

Kijózanodás a kormány pártjaiban.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az új kormány rendkívüli nehézségekkel találja magát szemközt. Nincs többsége, ez a legnagyobb baj. A remény, amelyet a nemzeti munkapárt bomlása iránt tápláltak, nem vált valóra. Azt hitték, hogy ha Serényi Béla grófot beveszik a kormányba, a munkapártból jelentékeny erősödést kapnak. De ez csak feltevésnek bizonyult. Ilyenformán mégis előtérbe kerül Eszterháznak az a gondolata, hogy új pártot alakítson a kormány által kitűzendő célok támogatására. Arról van szó, hogy az új alakulás sikere érdekében a pártok ideiglenesen tegyék félre közjogi elveiket és új pártba tömörüljenek a régi rendszer megdöntésére. Lehetetlen észre nem venni a kormányt támogató pártok elkedvetlenedését. Az alkotmánypárt a legnagyobb tartózkodást mutatja, de a függetlenségi pártokban is ép elég nagy az elkéseredés. Ennek főként a személyi kérdések kielégítettségében kell keresni. Az egyesült függetlenségi és 48-as párt számbeli túlsúlyánál fogva nem érzi magát kielégítve. Ennek a pártnak higgadtabb elemei főként azt hibáztatják, hogy a párt hatalmi arányát nem tisztázták abban a pillanatban, amikor elhatározták a kormány támogatását.

Tóth János esete klasszikus példa erre. A pár. őt akarja megválasztani a Ház elnökévé. Eddig úgy volt, hogy a többi ellenzéki pártok is ő mellette lesznek, de már ingadoznak, mert Eszterházy e tekintetben a munkapárttal tart és titokban más elnököt kíván. — Mi azonban — jelentette ki az Apponyi-párt egyik tagja — nem respektáljuk Eszterházy megállapodását a többséggel és mindannyian Tóth Jánosra fogunk szavazni, nem pedig Eszterházy kompromisszumára. Akadályok már is jelentkeznek. A munkapárt nem hajlandó a hat hónapos indemnitást megszavazni és aggályai vannak a tervezett új minisztériumok ellen is. Ebből a helyzetből Eszterházy és minisztertársai szabadulni kívánnak és ezért lép életbe a képviselőház feloszlásának ügye.

Arról értesülök, hogy amennyiben a munkapárt a többségi erejével tényleg keresztülhúzza a kormány terveit, akkor Eszterházy a Ház nyílt ülésében királyi felhatalmazás alapján ki fogja jelenteni, hogy kész a Házat feloszlítani és a nemzetre apellálni.

Unja már a miniszterelnök a strébereket.

A Budapesti Tudósító a következőket teszi közzé: Egyes újságok az új főispánok nevét közlik, sőt egyik-másik lap egész névsorokat tesz közzé. A legilletékesebb helyről nyert értesülések szerint mindezek a közlemények találgatáson alapuló hírek. A könyvatos megállapítja, hogy tény csupán az, hogy a Tisza-kormány főispánjai, négynek kivételével, mindnyájan lemondottak és felmentésük iránt már a lemondott kormány megtette az előter-

jesztést. Mikes Zsigmond gróf brassói, Bernády György marosvásárhelyi, Somogyi István kisküküllőmegyei és Medve Zoltán krassó-szörényi főispánok eddig még nem mondtak le. Politikai körökben befejezett ténynek mondják, hogy Lukács Géza, akit néhány hét előtt neveztek ki Gömörmegye főispánjává, újra elfoglalja a vármegye alispáni székét, amely üresedésben van. Lukács utóda a főispánságban Putnoky Mór pártonkívüli ellenzéki képviselő lesz.

A honvédelmi minisztérium államtitkárságára két jelölt van. Windischgraetz Lajos herceg alkotmánypárti képviselő az egyik és Szmeccsányi György néppárti a másik. A kérdésben a minisztertanács fog dönteni, mert Eszterházy Mór gróf egészen lerázta magáról a személyi ügyeket. A mai helyzet szerint Windischgraetz herceg esélyei jobbak. Ha azonban a minisztertanács Szmeccsányi kinevezése mellett foglal állást, Windischgraetz herceget a király személye körüli miniszter államtitkárságára jelölik.

Bécsből jelentik: Popovics Sándor dr. az osztrák-magyar bank kormányzója néhány hét múlva távozik állásából és elfoglalja a Graf Gusztáv dr. által ideiglenesen betöltött pénzügyminiszteri tereát.

Tolongnak az áltekinélyek.

Egyik fővárosi estilap a következőket írja: A kormány és az új miniszterek szobái tele vannak elfelejtett vidéki áltekinélyekkel, akik állást és méltóságot szeretnének kapni a kormánytól. A legkisebb hivatal a főispánság, ennél alacsonyabb állásra nem is pályáznak. Eszterházy már a legközelebbi napokban ki akarja cserélni a főispáni kart. Eddig ezek a legközelebbi jelöltek: Pezsonymegye: Bittó István, volt koalíciós főispán, Vasmege: Ostffy Lajos Apponyi-párti képviselő, Komárommegye: Balla Aladár volt főispán Károlyi-párti, Fehérmegye: Károlyi József gróf pártonkívüli függetlenségi, Györmegye: Zámolyi Szabó István Apponyi-párti, Szatmármegye: Falussy Árpád, Csanádmegye és Hódmezővásárhely: Justh János Károlyi-párti képviselő, Esztergommegye: Kobek Kornél, Temesmegye: Kadebó György volt koalíciós főispán, Csikmegye: Ugron Árpád, Krassómegye: Zacharias János, Háromszékmegye: Király Aladár alispán, Szabadka város: Plevkovics Lukács, Arad város: Barabás Béla, Csongrádmegye és Szeged város: Kelemen Béla Apponyi-párti képviselő, Borsódmegye: Bottlik József főjegyző, Baranyamegye: Jeszenszky Ferenc, Somogy megye: Széchenyi Aladár gróf, vagy Gál Gaszton, Sárosmegye: Beszkid Antal volt képviselő, Nógrádmegye: Mailath Géza gróf, Nyitra megye: Jánoki-Madocsány Gyula volt képviselő, Sopronmegye: Wilcek Vilmos gróf.

A főispáni állások betöltésével a holnapi minisztertanács foglalkozik. Lehetséges, hogy már holnap a kormány abban a helyzetben lesz, hogy a betöltetlen államtitkári állásokra nézve is előterjesztést tehet a királynak.

Egyezkedés a horvátokkal.

Eszterházy Mór gróf miniszterelnök felkérte a horvát képviselőket, hogy ma délután látogassák meg a miniszterelnökségi palotában. Megbízható helyen nyert értesülések szerint a horvátokkal való megegyezés nem megy simán. A horvátok bizonyos igényeket és követeléseket támasztanak támogatásuk fejében. A

kormány mindenesetre szeretné megnyerni a negyven szavazatot jelentő horvát szabort.

Mindenek előtt arról van szó, hogy a horvátok kifogásolják Zichy Aladár gróf miniszterségét. A horvát képviselők azt hangoztatják, hogy még ideiglenesen is horvát politikust kellett volna horvát miniszterré kinevezni, de ha ez már nem történhetett meg, ideiglenesen most is, mint máskor a miniszterelnöknek kellett volna a horvát miniszterséget vállalni. A másik kifogásuk Szmeccsányi ellen irányul. Szmeccsányi Györgyöt tudvalevőleg a honvédelmi minisztérium államtitkárává szemelték ki. A horvátok előzetes tárgyalás során kifejtették, hogy a pénzügyi és kereskedelmi tereától eltekintve, a honvédelmi minisztériumban vannak a horvátoknak legegységesebb ügyeik. Közölték, hogy nem szívesen látnák az államtitkári székben Szmeccsányit, aki feltűnést keltő beszédeket mondott a Házban a horvát hazafelépítési ügyekben.

A horvátok szerint Szmeccsányi egyik legadózabb ellenségük és attól tartanak, hogy az államtitkári székben nagyon sokat árthatna nekik. Hir szerint a miniszterelnök a horvátoknak ennél a kérdésnél engedett és valószínű, hogy Szmeccsányit más minisztériumban fogják kinevezni államtitkárnak. A harmadik kérdés a báni méltóság betöltése. Skerletz Iván báró felmondása folytán a legnagyobb zavarban van a kormány, hogy kit ültessen a báni székbe. A horvátok is kézzel-lábbal dolgoznak, hogy bejussanak egy-egy jobb pozícióba. Különösen törekszik a báni méltóságra Rauch Pál báró, a kinek eddig nincs gyökere a szabóban. A személyi kérdéseken kívül hátra van még egy egész sereg közjogi és politikai ügy, amelyet a ma délutáni tanácskozáson akarnak elintézni a horvátok.

A tárgyalások, mint tudósítónk éjjel telefonálja, a késő esti órákig tartottak. A miniszterelnök megköszönte a horvátoknak az információkat és a tárgyalásokat holnap folytatni fogják. Holnap a horvátok országgyűlési klubjának tagjai értekezletet tartanak és ezután határozatukat közölni fogják Eszterházy Mór gróf miniszterelnökkel.

Új félhivatalos.

Az új kormány alatt várható változások közül az első már bekövetkezett. Az újságvasárnak új rövidítésekhez kell szokni. Eddig a Bud. Tud. volt a kormány félhivatalosa, a Budapesti Tudósító, amely Wekerle alatt a koalíció idején is félhivatalos volt és az maradt az utána következő Klauen-Héderváry, Lukács és Tisza kormányok alatt is. Most némi változás történt. A Bud. Tud. helyét, nyilván, mert túlságosan exponálta magát a munkapártért, az Apponyi párti Magyar Tudósító foglalja el. Ezt bizonyítja az alábbi közlemény: Illetékes helyről felhatalmaztak annak közlésére, hogy a magyar kormány hivatalos közleményeit a belső számára ezentúl kizárólag a Magyar Tudósító adja ki.

A választói reform.

A miniszterelnök bemutatkozó beszédének elsőrendű fontosságú részlete lesz a kormány választójogi reformjának bejelentése. A választójogi javaslatról szóló nyilatkozat bár csak általánosságban szól, teljesen precíz és határozott lesz. A miniszterelnök bejelenti a titkoságra vonatkozó megállapodást és bejelenti, hogy a korhatár huszonegy év. A Károly-kezesekre ez a korhatár nem vonatkozik.

A pártkörökből.

Budapestről telefonálja tudósítónk: Az Aradi Közlöny szerkesztőségének megbízásából ma este az alkotmánypárt körhelyiségében felkerestem Ug-

ron Gábor belügyminisztert, hogy megkérdezzem tőle, vajjon történt e már döntés Arad város és Aradvármegye főispáni székének betöltését illetőleg.

— Személyes kérdésekre nem nyilatkozhatom — mondotta a belügyminiszter. — Eddig nincs semmi elintézés. A minisztertanács fog dönteni és ezt megelőzőleg Eszterházy miniszterelnök a pártokkal fog tanácskozni. E célból a miniszterelnök felkérte a kormányt támogató pártokat, hogy küldjenek ki két-két tagot, hogy megbeszélhesse velük a személyi kérdéseket.

A munkapártból.

A munkapártban sokan jártak fenn ma este, köztük Tisza István gróf, aki újabban legszorgalmasabb látogatója a pártkörnek. Naponta több órát tölt fenn. A volt miniszterelnök Nagykovácsin lakik, ahonnét naponként bejön a fővárosba. Nagykovácsi nyaralóhely a hüvösvölgyi végállomástól egy órányira fekszik. Az itteni erdőbirtokot Tisza István gróf Tisza Lajostól örökölte, 5000 holdat. A képviselőház elnöki termében ma tüggesztették föl a Benzur Gyula által festett portrét, amely Tisza Istvánt mint a képviselőház elnökét ábrázolja.

Mint értesülünk a főrendiház elnökévé Hadik Barkóczy Endre gróf van kiszemelve.

A cenzura.

Az igazságügyminiszteriumban ma délelőtt volt az első értekezlet a cenzurareform kérdésének tárgyában. A megbeszélésen az igazságügyminiszterium főtisztviselői vettek részt, de szélesebb körű ankét is lesz a sajtó képviselőinek részvételével.

Berliniek e heti élelmiszere.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Valamennyi nagy berlini községben egyenlően: kenyér 1600 gramm, hus 500 gr. (ebből 250 gramm mérsékelt áron városi husjeggyel) burgonya két font, 50 gramm vaj, 30 gramm margarin. Minden nagyberlini gyermek, aki 1905 június elseje és 1911. június 30-ika között született, hetenkint kétszer egy-egy fél liter sovány tejet kap. A levágott libák, valamint tömésre vásárolt élő libák árát a hét folyamán a hatóság maximálni fogja.

Charlottenburg.

100 gramm elkészített haring, vagy 100 gramm szardínia ecetben, vagy egy skatulya szardínia olajban, 125 gramm zab készítmény és 125 gramm árpa-kása jegy nélkül és keltáposzta és savanyu répa. Jegy ellenében négy tojás, egy liter kondenzált, vagy sterilizált teljes tej és egy doboz kondenzált sovány tej.

Neukölln.

Egy tojás, 220 gramm külföldi marmelád, három leves kocka, kondenzált tej, később megállapítandó mennyiségben hal és füstölt-hus áru az érkező mennyiség arányában.

Lichtenberg.

Fél font zab pehely, fél font mesterséges méz, egy üveg sterilizált külföldi tej, 50 gramm mogyoró olaj, egy negyed font savanyított káposzta, zöld bab, keltáposzta és vörösrépa. Spenót és báránnyusból készült kolbász. Szardínia, füstölt hal és tengeri hal.

Steglitz

500 gramm marmelád, 200 gramm mesterséges méz, 125 gramm zabkása, három tojás, zabpehely betegek részére.

Friedenau.

Egy kis esomag édesítő anyag, egy negyed font marmelád, egy leves kocka, egy do-

boz konzervfőzelék, 2 tojás, továbbá erőleves, főzött báránnyus és friss hal.

Nagyarányu sorozási csalások.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Bécsből telefonálja tudósítónk: Néhány héttel ezelőtt hivatalosan jelentették, hogy a katonai bíróság indítványára zár alá helyezték Neuman Frigyes dr. ezredorvos, valamint Weisz Jakab nagykereskedő, Landau Jakab Galiciából bevándorolt kereskedő vagyonát. Ez az intézkedés összefüggésben áll azzal a bűnperrrel, melyet nevezettek ellen a bécsi honvédhadosztály bíróság indított meg a haderő ellen elkövetett büntett miatt. A vizsgálat befejezése után Neuman dr. és társai ellen a katonai ügyész vádat emelt és a hadosztálybíróság öt napi tárgyalás után meghozta ítéletét. Tettestársként állt még a bíróság előtt egy Landau Sámuel nevű kereskedő segéd és egy 15 esztendő polgári iskolai tanuló leány.

A vádirat szerint a bécsi rendőrség már 1915. év folyamán azt gyanította, hogy Bécsben nagyarányú sorozási csalások történnek. Az egyes bizottságoknál felmerült megfigyelések alapján a gyanu Neuman Frigyes dr. ezredorvosra és Weisz Jakab nagykereskedőre irányult. Az ezredorvos legutóljára, a rendkívül szigorúnak ismert, kilences számú sorozó bizottságnál működött 1916. május 22-étől július 29-éig. A kereskedő hajította fel az ezredorvosnak azokat, akik szabadulni akartak a katonai szolgálattól és pedig oly módon, hogy más bizottságoknál kieszközölte, hogy a sorozás kötelesek közül azokat, akik pénzt voltak hajlandók áldozni, a sorozási meghívó átírása által a kilences számú bizottság elé küldjenek szemlére. Az orvos, aki bizott abban, hogy városzerte ismert szigorúsága miatt senki gyanút se mer fogni ellene, a sorozáson nem létező testi hibák alapján alkalmatlanoknak minősítette az előtte megjelölt személyeket, a Weisz Jakab révén husz és harmincezer koronát fizettek. Hogy a gyanunak árnyékát is távol tartsa magától, beteg és csakugyan alkalmatlan embereket alkalmasoknak nyilvánított.

1916. július 3-án, miután a rendőrségnek kezében voltak a bizonyítékok, az említetteket letartóztatták és beszállították a hadosztálybíróság fogházába. A vádlottak közül Weisz Jakab és Neuman dr. teljes beismerésben voltak.

A nyilvános főtárgyaláson az ezredorvos nem jelent meg. A tárgyalást vezető bejelentette, hogy az illetékes katonai parancsnok megszüntette az ezredorvos ellen az eljárást, mert az orvosszakértők véleménye alapján paralízis progressiva esetét állapították meg nála, amely úgy keletkezett, hogy Neuman dr. öt évvel ezelőtt egy boncolás alkalmával vérmergezést kapott.

A katonai bíróság Weisz Jakabot hét évi, tettestársait pedig három, öt évi fegyházra ítélte.

Az osztrák kormányválság. Bécsből jelentik: Ma reggel 8 órakor Clam-Martinic gróf kihallgatáson volt az uralkodónál és bejelentette a kormány lemondását. Az uralkodó megbizta Clam-Martinic grófot a kormány újjászervezésével.

Az „ARADI KOZLONY”

már a kora reggeli órákban kapható minden nagyobb papírkereskedésben és a kiskereskedésben is.

Oroszországnak béke kell ez évben.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Berlinből jelentik semleges forrásból a következőket: Angliának és Franciaországnak Oroszországba vetett reménye foszladozóban van. Az entente diplomáciai köreiből nyíltan beszélnek, hogy Oroszországnak, eltekintve a belső zavaroktól, már azért is szüksége van ebben az esztendőben a békére, mert különben semmi előkészítő lépéseket nem tehet az alkotmányozó gyűlés összehívására. Ugyanígy gondolkodnak Pétervárott is. A kormány és a munkástanács között dúló tartós háborúság csak a szélső pártok tekintélyét növeli. Mindenütt helyi bizottságok alakulnak, melyek a hatalmat magukhoz ragadják és a középponti kormány utasításával egyáltalán nem törődnek. Ehhez járulnak végül anyagi bajok, elannyira, hogy a mai helyzet immár tarthatatlan.

Az angol és a francia diplomácia ennél fogva mindent elkövet, hogy Oroszországot legalább is addig tartsa az entente keretében, amíg Wilson kísérletet nem tesz, hogy a segítség dolgában tett ígéretét beváltsa. Hogy Wilson ezidő szerint még hajlandó az entente messzemenő óhajait teljesíteni, azt beszédei bizonyítják, de ezek a beszédek azt is bizonyítják, hogy lassankint elveszti tisztá itélőképességét. Wilson kísérlete, hogy Európába csapatokat küldjön, még nem jelent sikert, sőt inkább föltehető, hogy az első szállítógőzös megtorpedózása nagy reakciót fog Wilson politikája ellen kiváltani, amelynek aztán az lesz az eredménye, hogy az amerikai nép minden határozott támogatás ellen energikusan tiltakozni fog.

Az angol szakirók máris foglalkoznak azzal a kérdéssel, vajjon a háború Oroszország nélkül, de Amerikával és a szövetségeseknek rendelkezésére álló minden tartalékával sikerrel folytatható-e, és arra az eredményre jutnak, hogy ez csak abban az esetben lehetséges, ha minden reményünket a következő évre odazuk el.

Ha mindezt összefoglaljuk a még hozzávevesszük Németországnak legújabb nyilatkozatait, akkor Oroszországnak a középponti hatalmakhoz való mielőbbi közeledésének láncolatából tulajdonképpen csak a gazdasági támogatás kérdése hiányzik. Az entente jelenleg Oroszországot még azzal is fogja, hogy Pétervárott egyre hirdetik és ismétlik, hogy Oroszországot csak az entente és Amerika támogathatja anyagilag, de soha a középponti hatalmak. Ez ugyan valótlan, mert a középponti hatalmak is abban a helyzetben vannak, hogy Oroszországot belügyeinek rendezésében támogassák.

Igaz, hogy erről az eddig elhangzott hivatalos és félhivatalos nyilatkozatokban még nem volt szó, alighanem azért, mert az ilyen nyilatkozatok könnyen félremagyarázásra adhatnak alkalmat és e mellett még messzemenők is volnának.

De bármint legyen a dolog, Oroszország fölvilágosítása a háború előzményeiről és a mostani hadihelyzetről, nemkülönben egyes hatalmi csoportok békecélijait és hadicélijait illetően annyira haladt, hogy nagyon valószínű, hogy Pétervárott nem sokára egy új, talán utolsó szó fog elhangzani, de nem a háború, vagy az offenzíva mellett, hanem a béke mellett, amelyet okvetetlenül meg kell kötnie.

Ifju Walder Gyula — főrend

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király buzsáki Walder Gyulát, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület vezérigazgatóját élethossziglani főrendiházi taggá nevezte ki. Ez a kitüntetés azt a soha meg nem hálálható munkásságot akarja megjutalmazni, amelyet Walder Gyula az ország háborús pénzügyi gazdálkodása körül kifejtett.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója már békében is a magyar pénzügyi és közgazdasági életnek egyik olyan vezéralakja volt, akinek szava, tanácsa súlyosan esett a mérlegbe, amikor az állam nagyszabású pénzügyi tranzakciók előtt állott. A háború majdnem megoldhatatlan feladatok elé állította Magyarországot pénzügyminiszterét és ha csak arra a fényes eredményre utalunk, amelyet a hadikölcsönrel értünk el és ha tudjuk, hogy ellenségeinknek minden tervét felforgató és megszegyénítő emez eredményben a budapesti nagybankoknak, köztük a Walder Gyula vezetése alatt álló Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak milyen szerepe van, akkor megnyugvással és büszke örömmel fogadhatjuk azt a hírt, hogy a király a törvényalkotók sorába hívta meg Walder Gyulát.

Aradon különösen általános érdeklődéssel találkozott a fiatal vezérigazgató. A közlésben említett és édes atyját id. Walder Gyulát az Aradi Ipar és Népbank igazgatóját, már megkülönböztetve gratulációkkal árasztották el. Az új főrend 45 éves, Aradon született, ahol a gimnázium négy osztályát végezte. Innen a bécsi kereskedelmi akadémiába került, ahol a legkitünőbb tanulók egyike volt. Az érettségi vizsga letétele után Párisba ment, ahol a kereskedői gyakorlatot egy nagy export cégnél sajátította el és nagy tőkéskedésnek, egy londoni nagykereskedésben töltött hosszabb időt.

Külföldről hazatérve Revolutió után, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója vette maga mellé mint segédtitkárt és nagy képességei csakhamar utat nyitottak neki a bank pályán is, úgy, hogy igen rövid időn belül lett az ország egyik legelső pénzügyintézetének vezérigazgatójává.

Nagy szerepe volt a háború előtt az Ausztriával kötött gazdasági kiegyezés tárgyalása alkalmával és a bankkiegyezés körül kifejtett tevékenységéért a király a Ferenc József-rend csillagos középkeresztjét adományozta neki. A háborúban a hadikölcsön sikeres lebonyolítása az ő nevéhez fűződik és ezért egy alkalommal már az uralkodó legfelsőbb elismerésben részesítette, míg most meghívta őt a magyar főrendiházba.

VAROS ES MEGYE.

A városi tisztviselők ruhasegélye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad város tanácsa ma délelőtt rendkívüli ülést tartott, amelyen Zubor Andor tanácsnok ismertette a volt kormányának a ruhabeszerzési segélyre és családi pótlék fölemelésére vonatkozó rendeletét, amely most érkezett meg a városhoz. A rendelet speciálisan Arad város törvényhatóságánál nem annyira a tisztviselőket, mint inkább a díjnokokat érinti kellemesen. A tisztviselők részére ugyanis a rendelet a városi törvényhatóságoknál is maximálisan 500 korona ruhabeszerzési segélyt állapít meg, ennél pedig Arad város máris többet utalt ki a tisztviselőinek. Itt tehát csak az válik kérdésessé, hogy kötelesek-e a tisztviselők az 500 koronán felül fölvevett segélyösszeget a városi pénztárba visszatéríteni. Ez a kormányrendeletből nem tűnik ki, a város tanácsa tehát kérdést inté-

zett a belügyminiszterhez eziránt. Arad város tisztviselői szorongva várják most a belügyminiszter választását.

A városi díjnokok a rendelet alapján 300 korona egyszeri segélyt fognak kapni, épügy, mint az államiak. Ebből az összegből azonban levonják a díjnokok részére az ismeretes közgyűlési határozat értelmében 20 koronás havi részletekben eddig már folyósított összeget.

A kormányrendelet szerint a hadbavonult alkalmazottak is megkapják az egyszeri segélyt, amelynek kiutalását hozzátartozóiknak kell kérelmezni.

A mai tanácsülés tudomásul vette Zubor Andor adóügyi tanácsnok ismertetését, ezután pedig utasította Kéényi János főszámvevőt a családi pótlék fölemelésére vonatkozó javaslatnak részletes kidolgozására.

Fogházba zárták a legközebb francia repülőt.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Párisból jelentik: Óriási szenzációt keltett, hogy a hadsereg egyik legnépszerűbb repülő tisztjét Návare hadnagyot, akit még a hivatalos francia hadi jelentések is büszkén említettek meg, a napokban letartóztatták és a Cherchse-Midi börtönbe vetették.

Návare hadnagy volt az első, akinek sikerült a háború elején rövid idő alatt öt ellenséges repülőgépet leszállásra kényszerítenie. A hivatalos jelentések szerint 18 ellenfelét győzte le a múlt év nyarán lezajlott nagy Somme-offenzíva idején. Ekkor állott a hadnagy dicsőségének pontján és alig mult egy nap anélkül, hogy Joffre főhadvezér ne jelentette volna egyik vagy másik dicső tettetét a 21. század legifjunak, aki páratlan hősiességgel, hálálatlan rekordjai miatt valóságos hősiessége és addig halálra kímélés miatt valóságos hősiessége volt a népek. Ő volt a legbátrabb repülő a csapatban az ellenség félelmévé vált és rövid idő alatt közhírből tisztulni lépett elő a becsületrend lovagja lett, megkapta a hadikeresztet a tizenhétéves arany pálmáját.

A mult év júniusában Návare Párisba ment szabadságra, mert a repülőgéppel, betörte a reptér, előtte a kárpátok meggyújtása volt szükség. Attól a naptól kezdve, hogy Návare betette lábát Párisba, az újságok nem írtak róla többé és a hivatalos jelentésekben sem fordult elő a neve, noha nem halt meg, nem került fogságba, mégis azt hitte a francia nép, hogy valami szerencsétlenség történt vele és azt remélték, hogy rövid időn belül megint hallatni fog magáról.

Návare azonban nem tért többé vissza a frontra. Ehelyett helyet-közel az a hír merült fel, hogy a hadnagy a bűn útjára tért és hogy a vásárosarnokok körüli apacs kávéházakban tartózkodik legszívesebben. Azt regélték róla, hogy a legkülönösebb társaságokban fordul meg és hogy a száz frankos pénzjegyeket szórja sok kokaint, morfiomot vásárolt.

Legutóbb a párisi rendőrségnek egy éjjelen különös kalandja volt. Egy kísérteties autószárgutdott Páris utjain a Platze des Nationstól Mont-Martreba és a benne ülő három fiú és két nő óriási lármát csaptak. A legkülönösebb ennél az egész esetről az volt, hogy a szürke autós rendőrök vadászott. Ha valamelyik utcásarkon két-három rendőr állott csendes beszélgetésben, akkor az autós direkt rájuk rontott, hogy legázolja őket. Ha ezek szétugrottak és elszaladtak, akkor az autós mint a villám, két kereke körül megfordult, a legszebb nyolcast irta le, felvágatott a járdára, bedöntötte a lámpákat, betört kirakatokat és mint az örült állat vágta-

tott az utcákon tovább, hogy másutt rontson neki a rendőröknek. Majdnem valamennyi parttyázó rendőrség mozgósítva volt már, de nem tudták elfogni, ellenben majdnem minden nagyobb uton két-három rendőr feküdt a követzen, fájdalomtól jajgatva. A rendőrök utána lőttek a gyilkos autónak. Egyiknek sikerült is az Opera közelében rávetnie magát az örült sofőrre, azonban a bent ülők késsel úgy összeszurkálták, hogy félholtan bukott az uttestre. És a kísérteties gépkocsi abban a pillanatban eltűnt egy sötét utcában a Montmartre irányában.

Két nappal később Návare letartóztatták és megállapították, hogy ő volt a gyilkos autós sofőrje, társai pedig Páris legismertebb apacsából kerültek ki. A hadnagy nem akart az éjjeli kalandra emlékezni, azt állítja, hogy ittas volt. Kiderült azonban, hogy ez a védekezés nem állhat meg, mert Návare a Mont-Martreből az Issy-les-Moulineauxban lévő repülőterre maga vezetett egy autót hajnali időtájban, a repülőterén a hangárból kicipelte egy repülőgépet, felült rá és a frontra repült. Itt a fronton, dicsőségének színhelyén tartóztatták le.

Bajtársai azt állítják, hogy a hős repülő megőrült. Altitól azért, mert bátyja, aki szintén repülő volt, háromezer méter magasságból leesett és meghalt, azóta tul ideges, vasidegei felmondták a szolgálatot. A kokain túlévezete pedig oly reszketőssé tették, mint egy aggyant. Az ügyész állami tisztviselők ellen elkövetett ölési cimen emelt ellene vádat, amiért lefokozás és több évi börtön a büntetés. A japok napokon keresztül írják az egykori nemzeti hős tragikus sorsáról és azt állítják, hogy tekintettel fényes érdemeire, nem szabad őt elítélni, mert Návare a háború áldozata. Elég tragikus a sorsa annak a hősnak, aki a háború árjait a legközelebbi formájában ismerte meg, mégsem eshetett el a dicsőség mezején.

Konstantin még görög király lesz.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Luganó. Messinából jelentik: A görög király jachtja vasárnap reggel ideérkezett. Az utasok vihar következtében tengeri betegségbe estek, ezért a tovább utazás Svájcba tönkrement. A királyi család Chiassónál lép svájci földre.

Luganó. A Secolo párisi jelentése szerint Konstantin detronizálását a savoyai konferencia határozta el, San-San de Marianneban. A franciák ragaszkodtak a görög köztársaság föllállításához, az olaszok ellene voltak, mert Venizelosz elnöksége Rómának nem volna kellemes.

Zürich. Athénből táviratozzák: Konstantin elutazása óta, amely drámai léfolyású volt, a görög fővárosban apatikus nyugalom uralkodik. Konstantin király forma szerint nem mondott le és híveinek többsége bizik abban, hogy ismét visszatér a normális idők beálltakor. A városban az entente csapatok uralkodnak. Venizelosz Athénben kiáltványt akar kibocsátani, amellyel Sarail hadserege számára önkénteseket toborozzon. A mostani görög hadsereget teljesen lefegyverezik. A tisztikart szolgálton kívüli viszonyba fogják helyezni.

Jegyezzünk hadikölcsönt, mert ezzel hazafias köteleességet teljesítünk és fölös pénzünket jó kamatozással, feltétlenül biztonsággal elhelyezhetjük.

Kerenszkijt küldték rohamra a honvédek ellen

Egy Aradra jött főhadnagy az orosz front életéről.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától: —

Az Aradi Közlöny már többször megemlékezett arról, hogy az orosz fronton a katonák, helyesebben egyes ezredek megtagadták az engedelmességet. Hogy ez valóság, azt bizonyítja N. S. sárospataki tanár, tartalékos főhadnagy, aki néhány órát Aradon töltött el és aki érdekes tapasztalatairól a következő nagy figyelmet érdemlő kijelentéseket tette az Aradi Közlöny munkatársának:

— Én az X... számú honvéd gyalogezred kötelékében harcolok már hosszabb idő óta az orosz fronton. Tudvalevőleg ezt a honvéd gyalogezredet különböző és általában a legvitézesebb honvédzászlóaljakból alakították meg. Az ezredet az orosz fronton rohamezrednek nevezik, mert minden bravurosabb rohammal ezt bízzák meg. Az ezred jelenleg az orosz front egyik legexponáltabb frontján fekszik és egyes vonalrészlein alig 40-50 lépésnyire vannak az orosz állásoktól. Némi túlzással azt mondhatnám, hogy a magyar és az orosz drótsövények surrolják egymást. Az utóbbi hónapokban határozottan barátságos, majdnem testvéries viszony fejlődött ki az orosz és a magyar katonák között. Ennek bizonyosága, hogy mintegy két héttel ezelőtt a mi hadosztályunk vezérkari főnöke átmenni készült az orosz frontra barátságos megbeszélés céljából, mert az oroszok minden áron pájtási viszonyt akarnak létesíteni nemcsak a legénység, hanem a törzstisztek között is. Hadosztályunk vezérkari főnöke kijelentette, hogy eleget tesz a látogatás iránti óhajának, de csak akkor, ha ezt a kérést két magasrangú orosz tiszt tolmácsolja előtte, vagyis ha két orosz törzstiszt átjön hozzánk és meginvitálja hadosztályunk vezérkari főnökét. Már ugy volt, hogy a két tiszt át is jön hozzánk, június 8-án azonban angol tiszték látogatták meg az orosz frontot és az angolok annyira befolyásolták az oroszokat, hogy a két törzstiszt lemondott a látogatásról.

— Kevéssel az angol tiszték eltávozása után orosz repülőgépek emelkedtek a mi frontunk felé és magyarul írott cédulát dobtak le hozzánk. A papírlapon az állott, hogy a ve-

lünk szemben levő orosz ezred parancsnokát, Dragomirov ezredet a saját legénysége elfogta, mert rohamot parancsolt ellenünk. Néhány nap múlva megtigyeltük, hogy ezt az ezredet hátrább vonták és helyére más ezred került. Körülbelül három nap múlva egy orosz kapitány mint parlamentaire jelent meg nálunk. Teljesen egyedül jött, fehér zászlót lobogtatva a kezében. Katonáink természetesen utat nyitottak a békés szándéku kapitánynak, aki elmondotta közöttünk, hogy ő abból az ezredből való, amelyet a Dragomirov ezredes parancsnoksága alatt állott renitens csapat helyére küldtek. Ennél az ezrednél június 13-án

megjelent Kerenszkij orosz hadügyminiszter

és lelkesítő beszédet intézett a katonákhoz. Lefestette előttük Oroszország helyzetét és hazafias kötelességükké tette, hogy vad rohamot intézzenek a magyar csapatok ellen. Kerenszkij azt várta, hogy parancsnokunk azonnal elrendeli a támadást, legnagyobb meglepetésére azonban előállt a parancsnok és a következő kijelentést tette:

— Mi és velünk együtt az orosz katonák bűnösök az orosz birodalom iránt való hazafias kötelességüket, nagyon jól tudjuk, hogy a háborúban a katonának tel kell áldozni az életét is. Excellenciád is katona és mi joggal elvárhatjuk, hogy kegyelmességed is jó példával járj elől az élet feláldozásában. Kijelentem, hogy azonnal rohamra indulunk,

ha Excellenciád vezet bennünket és ha a kegyelmes ur lesz az első, aki a drótsövényekig mászik és elvágja azokat.

Kérjük Excellenciádat, vezessen bennünket és mi követni fogjuk.

A hadügyminiszter tájékozott a dühtől és megparancsolta a legénységnek, hogy az ezredet azonnal fogják el, azonban nem volt egyetlen katona sem, aki készségeit jelentette volna ki az elfogatási parancs teljesítésére. A hadügyminiszter leírhatatlan dühvel hagyta ott a frontot.

Le Angliával!

Éljen Németország!

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

Stockholm. Oroszországból egyre nyugtalanítóbb hírek érkeznek. Apró brszágrészek egymásután kiáltják ki a független köztársaságot. Pár nap előtt az a hír keringett, hogy Oroszország fegyverszünetet köt a központi hatalmakkal. Péterváron egymást érik az utcai tüntetések, a melyeken zászlókat hordanak körül, ezzel a fölírással: Le Angliával! Éljen Németország! Ugyszintén hivatalosan megerősítik azt a hírt, hogy az angol nagykövet elhagyta Pétervárt.

Stockholm. Kronstadt példájára most a Don melletti Rostow proklamálta magát köztársasággá. Eközben véres utcai harcok folytak. Ie. Chersouben még a múlt héten kikiáltották a független köztársaságot, most azonban a monarchikus irány kerekedett fölül. A katonák mindenütt vonakodnak a frontra menni és súlyos kihágásokat követnek el.

München. A Münchener Zeitung jelenti Stockholmból: A pétervári Djeu értesülése szerint a munkások és katonák tanácsa által Stockholmba összehívott naggyűlés július 5-én fog összeülni. A tárgyszorozaton 46 javaslat szerepel, amelyek mind a békére vonatkoznak.

Rotterdam. A Reuter-ügynökség jelenti Pétervárról: Anarchisták hatalmukba kerítették a Ruszkoja Volja kiadóhivatalát és könyvnyomdáját.

Rotterdam. A Ruszkij Invalid jelenti: Török csapatoknak Germansannál sikerült az orosz frontot áttörni. Ennek következtében a törökök a kaukázusi és perzsi frontot egy főparancsnokság alá helyezik.

Stockholm. Pétervári jelentések szerint Kuropatkin tábornokot vád alá helyezték, mert utasítására fegyvereket osztottak szét Turkesztán lakosai között.

Lepedő kosztümök

az aradi utcákon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A háboru harmadik évének súlyos eseményei megazultak a legújabb divatot, amelyet egyetlen szóval lehet jellemezni: lepedődivat. Mindenkinek feltűnhettek az utóbbi hetekben azok a teljesen fehér toalettek, amelyekben az aradi hölgyek végig libegnek a korzón, a parkokban és a Marosparton. A ruha mindenben hódol a mai divat raffinált szabási módjának, azonban jellegzetes tulajdonsága, hogy diaz nélküli és hófehér. A férfiak ép úgy, mint a fehér ruhával még nem bíró hölgyek csodálkozva szemlélik eme toaletteket és önkénytelenül ez a kérdés vetődik fel bennük:

— Honnét veszik ezek az asszonyok ezt a fehér finom vásznat, amikor az aradi üzleteket és raktárakat hiába kutatjuk fel, mert nem találunk vásznakat?

Tény, hogy az aradi kereskedésekben alig lehet összesen néhány méter olyan fehér sima vásznat szerezni, amely alkalmas volna ilyen irigylet nyári toalett készítésére. A kormány tudvalevőleg elrendelte a pamutvászon és ujabban a cérnavászon lefoglalását is s emiatt az aradi üzletek nem rendelkeznek ilyen portékákkal. Ami csekély készlet volt, azt a keres-

kedők jó borsos áron még a rendelet kibocsátása előtt elárusították. Ebből az eladott készletből azonban lehetetlenség ilyen sok fehér nyári ruhát előállítani.

Azok, akik behatódiban is érdeklődtek a hirtelen támadt fehér divat keletkezésére iránt, arra a csodálatos felfedezésre jutottak, hogy a libegő női toalettek egyszerű fehér lepedőkből készültek. Ugy nőttek ki az ártatlanság színét viselő eme hereig ruhácskák a mamák fehér sifonjaiból, mint a mesebeli tündér a tenger habfehér hullámaiból. A háborús szükség arra kényszerítette ugyanis a mamákat, hogy előszedjék husz-huszonöt esztendővel ezelőtt az öreg szekrényekbe raktározott finom lepedőket, a feltve őrzött kelengye-darabokat, amelyek akkoriban még olyan olcsók voltak, hogy egy tuvat lepedőt lehetett előállítani abból az árból, amibe most két darab kerül. Arad egyik rendkívül praktikus gondolkodó ismert úri hölgye találta fel ezt a gondolatot, amely azután követőkre lelt a legtöbb jó családnál, már tudniillik ama familiáknál, amelyek fölös számu lepedőkkel rendelkeznek. Azóta lépten-nyomon találkozunk lepedő toalettben tetszelgő fiatal leányokkal, ifjú asszonykakkal, akik bizonyára emlékül fogják eltenni ezeket a csodálatos ruhadarabokat, hogy annak idején apró gyermekeiket térdükön ringatva, elmondják ne-

kik azt, amiről a kicsinyek valószínűleg mosolyogva fogják kérdezni:

— Hogy tudta mamus kitalálni ezt a szép mesét?

Valóban mesének is látszik az egész esemény és magunk sem hinnők, ha meg nem győződünk volna róla. Valószínűleg azt is lehetetlennek találják azok, akik a mai megélhetési viszonyok rejtjelmeit nem ismerik, hogy faluhelyeken a férfiak és a nők az alsóruhaikat ujabban lisztes zsákokból készítik. Körülbelül két esztendővel ezelőtt forgalomba kerültek a vékony fehér liszteszsákok, amelyeknek darabját Arad város liszthivatala a kereskedőknek négy korona husz fillérért adja el. A város nem veszi vissza a kereskedőktől ezeket a fehér gyolcsból készült zsákokat. Eleinte a boltosok kétségbe estek emiatt, most már azonban örülnek is, hogy a város nem reflektál a fehér zsákokra. A falusi parasztasszonyok ugyanis darabját 5-6 koronáért is megvásárolják, mert, igen praktikus, fehérneműt készítenek belőle a felnőtteknek és a gyermekeknek. Vannak olyan aradi családok, amelyek a fehér lisztes zsákból kézimunkával finoman kidolgozott asztalterítőket és diszfutókat készítenek. A háboru, amilyen romboló hatása van, ugyanolyan mértékben arra is ösztökéli az embereket, hogy helyes és gyakorlati ujtásokat kövessenek.

Karikagyűrű az érettségiző leányok ujján.

Tanárok véleménye a maturált kisasszonyokról. — Kepes Armin levele a matura napjára.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Pár nap múlva 74 urileány kezébe kapja Aradon a felső kereskedelmi iskola érettségi bizonyítványát és az ez évben végzett 54 ifjával együtt neki indulnak az életnek, az élet küzdelmeinek, hogy éveken át gyűjtött tudásuk és értelmességük felhasználásával megélhetésüket biztosítsák.

A női kereskedelmi iskolának ez évi első érettségije, az a körülmény, hogy a fiúk mellett most egyszerre ily tekintélyes számú női munka erő jelentkezik foglalkoztatásra, joggal ébreszthette fel bennünk azt a kérdést, hogy hogyan, minő módon fognak elhelyeződni a leányok városunk kereskedelmi és hivatali életében, vajjon melyek azok a pályák, melyeket a maturált leányok a legszívesebben óhajtanak felkeresni?

Jóllehet, a kérdésre helyes választ ma a háboru miatt, nem kaphatunk, az életpályák mindenikén mutatkozó férfi-munka erő hiány következtében a nőket ott is foglalkoztatják, ahol egyébként nem szívesen nyitottak utat nekik, mégis szükségesnek láttuk már ma meghallgatni a leányok pályaválasztását illetőleg az intézet tanárainak, azoknak a véleményét, akik hivatásuknál fogva tájékozódva kell hogy legyenek az érettségire jutott leányok életpályáiról, azokról a tervekről, amelyekkel az életnek neki indulni óhajtanak.

A megkérdezett tanárok egyike, aki talán legjobban foglalkozott e gondolattal s a három év tapasztalatait már hozzáintézett kérdésünk elhangzása előtt leszurte magának, igen jellemzően a következő felvilágosítással szolgált:

— A leány-növendékek e nagy számban való képesítését a legkevésbé sem találom veszélyesnek a fiúk pályaválasztása szempontjából. Konkurenciát, hála a viszonyok egészséges fejlődésének, a női munkaerő nem fog csinálni a férfiaknak, mert megfigyelésem szerint a fiúk pályaválasztása végre-valahára egy igen örvedetes változáson ment keresztül. A háboru megtanította a fiatalságot arra, hogy a hivatalnoki pálya, amelyet azelőtt mohó vágyódással rohant meg, a legkevésbé rózsás viszonyokat biztosítja követőinek s

a szabad foglalkozás, a kereskedelem és ipar az,

amely még a legnehezebb helyzetekben is módot fog adni arra, hogy egészséges, biztos ekzsztenciát találjon rajta az, aki dolgozni tud, szeret és akar. Ez az értékes megfigyelés, az ifjuságunkat érte alatta, a fiukat arra sarkallja, hogy zsebükben az érettségi bizonyítvánnyal

végre osakugyan a kereskedelmi pályára menjenek,

hogy oda álljanak megtanulni az ipar- és kereskedelem titkait, iparosokká és kereskedőkké legyenek. A bürök levegőjétől java részt távol akarják tartani magukat s a gyártelepek, műhelyek, kereskedelmi vállalatok munkásai között csakhamar meg fognak jelenni a volentőrök, a jövő kereskedelmét lélekkel és szak-tudással szolgálni akaró ifjak. Így igen természetesen nyitva marad a *hivatalok felé vezető ut a leány-érettek részére* s elhelyeződést találhatnak az életben a fiúk és leányok anélkül, hogy egymás kenyerébe kellene harapniok, sőt, ha jól átgondoljuk a kettőjük céltudatos, helyes munka megosztása a leg-egészségesebb alapja lehet a jövő kereskedelmi életünknek.

A jószemű és helyes érzékkel figyelő tanár véleménye még jobban sarkallt bennünket

arra, hogy a leányok pályaválasztásai iránt érdeklődjünk, hogy most már azokat a formákat kutassuk, amelyekben ezen, a fiúk munkáját kiegészítő feladatainknak megtelemi óhajtanak.

A feltett kérdésre az intézet másik tanára a következőkben mondotta el véleményét:

— A leányok javarésze otthon maradjon a szülei háznál s

csak egy kis része keres magának hivatali foglalkozását.

A leányok ugyyszólván önképzésből tanulnak és hogy milyen szépen, azt azt eddigi események is élénken bizonyítják. Nemes versengés fejlődött ki a két parallel osztály között, szívesen foglalkoztak tanulmányaikkal csak azért, hogy nemesítsék lelküket, társadalmi rangjukhoz illő legyen az intelligenciájuk. — Nem egy növendékünkről tudom, hogy hivatalba semmi esetre sem menne, egyedüli vagyunk és ~~csak~~ a családi otthon melegének minél biztosabb és erősebb alapokra való fektetése s mert ezt az alapot a nagyobb értelmességgel találják, szívesen áldozzák fel életük legszebb éveit arra, hogy ezt az értelmességet maguknak megszerezhessék, szélesbithessék.

Azok a karika gyűrűk,

amelyek ott esilognak már egy-egy ujjon bizonyítják a legjobban azt, hogy megtigyeléseimben nem tévedek. — A gyakorlati életpályákat kereső leányok egy jelentős része tanulmányait folytatni akarja, felsőbb iskolák felé törekszik, míg egy kisebbik része bankok, biztosítási intézetek, kereskedelmi irodák s egyéb hivatalokban keres és mindenestre talál is elhelyeződést.

Minden vélemény meggyőzött abban, hogy a kereskedelmi iskola leány-növendékeit páratlan ambícióval végzették el a három iskolai évet, — s bámulatos példájukat mutatják, hogy a tudás minő magas fokot voltak képesek fel-szivni az iskolában.

Ezt hangoztattam még

Szomorú Gyula dr. igazgató,

aki sok-sok hibájukra mutatott rá a felhalmozott elismerő és dicsőítő szavak elhangzása után.

— Szomorú megfigyelésem a leányoknál az, hogy igen sokan, különösen azok, akik csak időöltetés és önképzésből voltak növendékeink, hiúságból s nem pedig magáért a tudományért, a tudásért dolgoztak. A jeles osztályzatért fáradoztak, azért, hogy A. vagy B. növendék-társukkal, barátójukkal szemben kedvezőbb eredményre hivatkozhasanak. Ha ezt felelettel nem sikerült elérniök, akkor a protekciók minden fegyverét igénybe vették, nálam egy-egy jeles osztályzat elismeréséért. Női mivoltukat gyakran bántón helyezték még velünk tanárokkal is szembe s ha ezt a felfogást átvisszik az életbe és ott is mindég csak nők és nem munkásnők akarnak lenni, akkor az élet szomorú órákban fogja őket megtanítani arra, amire az iskola legjobb igyekezetünk dacára sem volt képes őket megtanítani. Hangoztatom, hogy ez a jelenség nem általános. Ha a jeles bizonyítványok tanúsága szerint megszerzett tudásukhoz mindenikük azt a tudatot viszi ki magával az életbe, hogy ő azért, mert nő, előjogot nem élvezhet s az élet küzdelmeiben csak munkával érdemelhet ki elismerést, akkor fáradozásaink gyümölcsét minden keserűség nélkül fogják élvezni, egyébként pedig sok sok szomorú csalódást fog hozni nekik a jövő.

S amikor ezek a komolyan megszívlelendő vélemények elhangzottak tudósítónk előtt, benn az intézet nagytermében egyik jeles érettségiző után távozott kipirult arcú a vizsgáló bizottság elöl növendék társai közé s mesélgette el apró részletességgel a kiállott izgalmaikat, az élet nekik első komoly gyötrelmeit.

Boldogan, sok-sok reménnyel gazdagon hagyja el minden nap tizenöt érettségiző leányka az iskola falait, hogy pénteken mind a 74-en, — bukni úgy látszik egy sem fog közülök — a verejtékkel kiküzdött érettségi bizonyítványt ha jó az esti óra a párnájuk alá dugják s azon álmódják meg maguknak a titkok leplevel erősen letakart jövőt.

Az álmvilágban aztán talán valamennyien

találkoznak fognak egy főhadnagyi ruhába öltözött férfivel,

aki valahol messze-messze idegenben a *Citta Ducaleban* mint hadifogoly ugyanakkor ő róla álmodik a rideg, neki idegen világban, róla az ő árván maradt iskolájának növendékeiről, akikről alighogy valóra váltotta tervét, az intézet felállítását, hiába szólította őt a legfőbb hadur és elvesztette növendékeit még mielőtt megismerte, még mielőtt oktató szavaival az életre nevelte volna őket.

Hisszük, hogy az álmországban csak ugyan találkoznak fognak Kepes Armin igazgatójukkal s lerohatják ott nekik azt a köszönetet, amivel a női kereskedelmi iskola megnyitása iránti törekvéseiért és fáradozásaiért neki tartoznak, de amelyet a való életben ma leróni képtelenek volnának. Hisszük, hogy találkoznak, mert Kepes Armin, amint azt ez év május 2-áról kelt és Szöllösi István tanártársához intézet és ép ma kézhez kapott soraiban poétikusan írja, mindég és mindég csak az iskolájáról, annak növendékeiről álmodik, napról-napra az álm-orszót járja éjjelente.

De beszéljen helyettünk magának Kepes Arminnak levele, melyből a következő sorokat ragadjuk ki:

„Köszönöm az iskoláról szóló hírt. Olyan ez az iskola nekem, mint valami édes, régi, soha meg nem valósuló álm, de amivel csak nappal álmodom. Minden este elhatározom, hogy éjszaka valóságosan vele álmodom. Egyszer sikerült. Bementem az iskolába, azt kérdeztek, mit akarok. Nem ismertek. Szomorúan távoztam. Reggel megvigasztalódtam, az álomnak folytatása volt, levelet írtak a növendékeim. Így kezdték: „Soha nem látott édes jó igazgató bácsi!” — No nem tér több a lapra, pedig szerettem volna még írni...”

Amit inni szeretett volna még, azt majd elmondja növendékeinek az álm-országban addig, amíg a nagybéke majd vissza hozza és előszóval fogja elmondani azoknak a növendékeknek, a kik a ma távozóik helyére lépnek.

—s—v.

TANÜGY.

(—) **Érettségi vizsgálatok.** Az aradi felső női kereskedelmi iskolában ma folytatták az érettségi vizsgálatokat *Mecner Sándor* dr. kecskeméti jogakadémiai tanár kormánybiztos és *Csécsi József* dr. miniszteri titkár elnöklésével. Ma tizenhét növendék tette le a vizsgát. Jelesen érettek: *Schreimann Elza*, *Grauer Adrienne*, *Hammer Irén*, *Jánossy Erna*, *Kilényi Magda*, jól érettek *Hoszmann Anna*, *Holländer Ilona*, *Jako Ilona*, *Kakujai Mária*, *Klein Ella*, *Kirle Irén*. Itt említjük meg, hogy az érettségizők egy jótékony alapot gyűjtenek, amelyet a tanári karnak adnak át, hogy az egy később meghatározandó jótékony célra használja fel.

Vázsonyi Vilmos az újságírók közt.

A cenzura korlátozásáról és a sajtótörvény revíziójáról.

— Saját tudósítók telefonjelentése. —

Budapestről telefonálja tudósítók: Az Újságírók Egyesületének választmánya ma délután ülést tartott, amelynek kivételesen nagyobb nyilvánosságot adtak és az egyesület rendes tagjait is meghívták, mert az ülésre eljött az egyesület két régi tagja: Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter és Grecsák Károly dr. államtitkár. Az ülésen Márkus Miksa udvari tanácsos, főszerkesztő elnököt, tőle jobbra és balra foglaltak helyet a miniszter és az államtitkár, akiket belépésükkor a nagy számban megjelent újságírók felállással, tapsal és éljenzéssel fogadtak. Vázsonyi Vilmos igazságügyminiszter fekete redingottban és fekete keskeny karimájú puha kalappal lépett be.

Az ülés megnyitása után Márkus Miksa bejelentette, hogy azért hívta össze a választmányi ülést, mert indítványozni akarta, hogy az egyesület Vázsonyi Vilmost küldöttségileg üdvözzölje. Vázsonyi azonban anélkül, hogy erről tudatták volna, tudtára adta, hogy személyesen szeretne megjelenni, mert régi szeretettel van az újságírók iránt, akik között töltötte el idejét a mai napig, amikor egy élet munkája és a király kegye ilyen magas méltóságra szólította. Az elnök ezután visszapiantást vetett az újságíró társadalmat az elmúlt időben ért sérelmekre, elsősorban az 1914. évi sajtótörvényre, az esküdtszéki intézmény eltörlesztésére és a cenzurára. Vázsonyi az elsők között volt az új sajtótörvény ellen megindított küzdelemben.

A cenzurát nem tartja oly sérelmesnek, mint az új sajtótörvény intézkedéseit, mert az csak átmeneti intézkedés, de már most az új kormány megalakulását követő első ülésen kéri a sajtótörvény revízióját és a cenzura korlátok közé szorítását és a béke helyreállításával a cenzura teljes eltörlesztését. Együttal szót emel az újságírói kar jogviszonyának, szociális és gazdasági helyzetének szabályozása érdekében is, mert erre a sajtótörvény revíziójánál ki kell terjeszkedni. Szeretettel büszkeséggel és barátsággal köszönti Vázsonyi Vilmost és Grecsákot.

Az elnök beszédét nagy tetszéssel fogadták és utána általános figyelem közt Vázsonyi Vilmos szólalt fel.

— Az első kérésem — mondotta, — hogy tartsanak meg továbbra is a választmányban. (Lelkes taps.) Nem jöttem, — mint Serenissimusz, hogy megveregessem a vállát azoknak, akiknek vállain felemelektem. Közéleti pályám egybe van forrva az újságírással. Aki egyszer tollat ragadott és újságíró lett, az bárhová is kerüljön, vissza tér első szerelméhez. Ha eszméim és céljaim megvalósulásához szükségesnek látom, most is tollat ragadok és cikket fogok írni. Igazságügyminiszteri állásom egyáltalán nem tartom összeférhetetlennek azzal, hogy újságíró maradjak. Itt voltam mindig ebben a teremben, amikor az újságírók érdekeiről volt szó. Itt voltam a sajtótörvény ellen megindított küzdelemben is.

— Amit akkor együtt dolgoztunk ki, azt jónak látom ma is. Ha a normális viszonyok helyreállnak, ezek szerint fogják revidálni az új sajtótörvényt. Az esküdtszéki és a cenzura kérdésében éppen úgy szeretem a szabadságot, mint azelőtt. Igazságos embernek érzem magam és a mások igazságát is szeretem. A cenzura kérdésében röviden azt a kijelentést tehetem, hogy amíg a háború van, a sajtó a teljes szabadságát nem élvezheti, de közlöm, hogy a legközelebbi intézkedések egyike az

lesz, hogy a hadviselés érdekeinek szinletével való visszaéléseknek véget vessenek. Nem szabad megtörténni, hogy cenzura címén a művészetbe, irodalomba és a zenébe is beleavatkozzanak. A sajtónak igen sok ellensége van. A rossz lelkiismeretűek nem szeretik a sajtót, amely mindenhová bevilágít és kellemetlen azoknak, akik pongyolában nem nagyon bájosak.

— Az újságírást a villanyhoz hasonlítja, amely kis mértékben gyógyszer, nagyobb mértékben gépeket hajt és erősen használva, ha kell, pusztító villám lesz belőle. Amikor azt kéri, hogy maradjon továbbra is választmányi tagja az egyesületnek, egyúttal programot is ad. Az újságíró a világ legnagyobb demokratája, de egyben a világ legnagyobb arisztokrataja is, aki előtt nincs az a nagy ember, az a nagy tekintély, akinek azt mondaná: kartárs, ha ez tényleg nem újságíró. Kéri tekintésük továbbra is annak, ami volt: kartársuknak.

Az igazságügyminiszter beszédét lelkes éljenzésekkel és hatalmas tapsal fogadták. Ezután Grecsák Károly dr. államtitkár szólalt fel és kijelentette, hogy Vázsonyi beszédéhez nincs hozzátenni valója. A közszabadságok biztosításáért fog ő is mindig dolgozni, amelynek egyik pillére a sajtó, a másik a bírói függetlenség. Ő aktív újságíró és aktív író és érzi magát és fogadja, hogy a sajtószabadságért és a bírói függetlenségért fog dolgozni. Azon fáradozik, hogy ezt a két szabadságot minél erősebbé tegye.

Ezután Szathmáry Mór, az egyesület elnöke szólalt fel és azt indítványozta, hogy Vázsonyinak és Grecsáknak beszéde ne csak a jegyzőkönyvben, hanem az egyesület évi jelentésében is örökíttessék meg.

Az elnök néhány szóval bezárta az ülést, megköszönte Vázsonyinak és Grecsáknak megjelenésüket és munkálkodásukhoz isten áldását és sok szerencsét kívánt.

Az ülés Vázsonyi és Grecsák lelkes eltevével ért véget.

SPORT.

+ A vadásztársulat közgyűlése. A vadásztársulat ma tartotta a közgyűlést előkészítő választmányi ülést Lóca Rezső elnöklésével. Az úrasedésben levő helyekre alapítványi tagnak választották meg Dániel Endrét és Péterffy Andort, évdíjas tagnak pedig Just Ferenc máv. üzletvezetőt és Ipolyi Keller Ivánt. A közgyűlést e hó 28-án fogják megtartani. Az egyesület a következő meghívót bocsátotta ki: Az „Aradi Vadászegylet” 1917. évi június hó 28-ik napján, délelőtt fél 12 órakor az Aradi Ipar és Népbank tanácstermében (Bohus-palota, I-ső emelet) tartja rendes évi közgyűlést, melyre a t. rendes tagokat ezennel meghívom. — Tárgysorozat. 1. A lefolyt egyleti évről a választmány jelentésének a ezzel kapcsolatban a zárszámadásoknak a számvizsgáló bizottság jelentésének előterjesztése; határozathozatal; ezeknek tudomásul vétele a a pénztáros részére a felmentvény megadása tárgyában. 2. A választmány indítványa Nesnera Aladár és társai szeretyházi és szt.-tamásdülőbeli kitértőbe levő földbirtoka vadászati jogának az egylet által leendő kibérlése a ezzel kapcsolatban az eddigi taglétszámnak ideiglenesen 1 rendes és 1 évdíjas taggal leendő felemelése tárgyában. 3. Az 1917—18. egyleti évre vonatkozó költségvetés és a fizetendő tag-

sági díjak megállapítása. 4. A választmány javaslata az 1917—1918. egyleti évre vonatkozólag a vadászat gyakorlására és a tiszteletjegyek kiadására. 5. Az elnöki állás, egy választmányi tagsági hely és a netán üresedésbe jövő egyéb tisztségek betöltése választás útján három évre. 6. Indítványok. Arad, 1917. június 19-én. Lóca Rezső a. k. alelnök.

Megfejthetetlen bűnügyi rejtély.

(Saját tudósítók telefonjelentése.)

Berlinből telefonálják: Az országos törvényeszk büntető tanácsa előtt egy rendkívül érdekes lélektani rejtélynek mondható, még soha elő nem fordult bűnesetet tárgyaltak.

A vádlott Herrfeld Arthur egy ismert berlini kocsmáros volt, aki 1912. óta ismételtén visszaélve a saját nevével, legkülönözőbb rendőrhivataloknál, de nemcsak Berlinben, hanem Berlinen kívül is önmagát jelentette fel több igen súlyos bűnügy elkövetője gyanánt, ezért többször ideiglenesen letartóztatták és végtelen sok kellemetlenséget okozott magának. A különböző rendőri hatóságoknál igen gyakran nagyobb bűnügyek nyomozása közben telefonjelentés érkezett, vagy anonym levelet küldtek, amelyekben Herrfeld volt mint tettes megnevezve.

Megtörtént az is, hogy berlini nagy napilapokat vezettek félre oly módon, hogy az „inspekciós rendőrtisztviselő” jelentette a szerkesztőségeknek, egyik másik feltűnést keltő nagyobb bűnügy alkalmával, hogy Herrfeldet tartóztatták le, mint tettest. A telefonjelentést tevő a legrésztelenebb leírást nyújtotta Herrfeld egyéniségéről.

A berlini rendőrfőnök, Gennát bűnügyi osztályvezetőt bizta meg ennek a homályos ügynek a kinyomozásával és a jellemző adatok egyéb számaival és más nyomon is arra a meggyőződésre jutott, hogy maga Herrfeld vezetett orránál fogva a rendőrséget és a sajtót. A rendőrség irászakértői alapos vizsgálat alá vetettek az említett leveleket és azt találták, hogy azok Herrfeld írásával felrűgő hasonlóságot mutatnak.

Mindenzen adatok alapján vádat emeltek a kocsmáros ellen okmányhamisítás, hivatalos hatalommal való visszaélés címén. Gennát bűnügyi osztályvezető véleményével azt nyilvánította, hogy Herrfeld beteg agyvelejű ember, meg tudta róla állapítani, hogy epilepsziában szenved. Maga a szenzációsan érdekes bűnügyi eset alkalmat nyújtott az egyik orvosszakértőnek, hogy rendkívül érdekes adatokat mondjon el azokról a bonósokról, akik, mint Herrfeld is, hiúságból követnek el bűncselekményt. Mert az természetes, hogy ez a beteg agyvelejű ember szereplési mániában szenved.

— Jüneman borbély — mondotta a szakértő — Rebert Emil dr., aki Berlinben leiszurta Rakovszky asszonyt, eleinte versenyistálló tulajdonos lett, majd, hogy jobban imponáljon, zeokénak adta ki magát. Igen választékosan öltözködött, ezer márkával tartozott a szabójának.

Beier Gréte, a száz polgármester leánya, aki bestiális módon megölte vőlegényét, mielőtt a guillotint alá hajtotta a nyakát, kokettül szalagot tűzött a hajába. Klein Franciska, aki Bécsben megölt egy öreg háztulajdonost, sulyt helyeztet arra, hogy az esküdtszéki tárgyaláson egy új fehér selyem bluzban jelenjék meg.

Ruthofer asszony, aki férjét, Innsbruck város tanácsnokát ölte meg, a főtárgyalásra fekete színű új ruhát vásároltatott.

Voigt Herman, a köpeniki kapitány le-
tartóztatása után élénken tiltakozott az ellen,
hogy ő nevéseges figura lett volna tiszti egyen-
ruhában és azt állította, hogy a sapháján levő
kokárdát nem ő tűzte fel fordítva, hanem azt
már úgy vásárolta.

Herrnfeld lelki állapota ugyansz, mint
ama ismert gonosztevőké, akik letartóztatásuk
alkalmával nyomban azt kérdeik, hogy mit
szólnak a lapok és mit írnak róluk. Emlékez-
tettek Schmidtnek a bécsi rablógylkosnak
esetére, aki csak azért akarta magát halálra
ítéltetni, mert az volt a vágya, hogy a köz-
önség még évtizedek múlva is beszél-
jen róla.

— Már Schopenhauer megírja, hogy 1846
március 31-én kivégeztek Angliában egy Wiksz
Tamás nevű embert, aki bosszúból meggyilkol-
ta tanítóját. A kivégzés reggelén a cellá-
jába lépett pap szavaira oda se figyelt, ellen-
ben tükröt kért tőle, hogy megnézhesse ma-
gát és azt a vágyát fejezte ki a lelkipásztor
előtt, hogy bár az Isten adna neki annyi erőt,
hogy bravurosan viselkedhetne a vérpadon.
Mikor a vérpadra lépett ezek voltak utolsó
szavai: „rajta hohérok, végezzetek, mert úgy
mint Dod dr. én is tudni akarom a nagy tit-
kot.” Mielőtt a bárd alá lépett volna a közön-
ség elé fordult, jobbra és balra meghajolt. A
közönség tapsolt is.

A bíróság egy esepet sem volt meghatva
azoktól a letki okoktól, amelyek a hatóságokat
megtréfáló korcsnárrost erre a különös bün-
tetre rávették, nyolc hónapi börtönrre ítélte.

Végrehajtható-e

a parfüm-rendezés.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kaptuk a következő sorokat:

Tekintetes szerkesztőség! Az Aradi Köz-
löny mai számában Zubor Andor tanácsnok ur
hosszabb nyilatkozatban okolja meg azt a
drakói rendeletet amellyel a városi adóhivatal
díjnoknőinek állítólag eltiltotta az ékszernek,
a parfümnek és a szép ruháknak használatát.

— A tanácsnok ur nagyon udvarias han-
got használ nyilatkozatában, következetesen
hölgyeknek nevezi azokat az alárendeltjeit akik-
nek személyes szabadságát rendeletével a leg-
furesább módon korlátozni igyekezett.

— Nos mi elsősorban a tanácsnok ur tul-
zott udvariasága ellen akarunk tiltakozni. Mi
nem vagyunk hölgyek, hanem szegény prole-
tárnék, akik dolgoznak és lehetetlenül kevés
fizetésért igen fontos szolgálati ágát töltik be
a városnak.

— A 3 koronás díjnoknőket nem lehetett
hölgyeknek nevezni, vagy legalább is nem
mászák, s mi ezt nem is várjuk a tanácsnok
urtól. Azt ellenben igenis elvárjuk, hogy a
tanácsnok ur főnöki hatalmát tisztán a munka
elvégzésének ellenőrzésére terjessze ki és ne
avval foglalkozzék, hogy kin milyen szoknya
van és hogy milyen parfümöt használ.

Erre önnek semmi jogos alapja nincsen
mert nem létezik olyan városi szabályrendelet
vagy törvény — amely megszabja, hogy a hiva-
talnok milyen ruhát viseljen. Mindenki előtt
nyilvánvaló lehet, hogy a tanácsnok ur, nem
fogja tudni végrehajtani ezt a furesa rendeletet
mert azt a hölgyet aki továbbra is parfümöz-
ködik és jól öltözni igyekszik emiatt nem bo-
csájthatja el a szolgálatból. Kár tehát hogy az
ilyen lehetetlen rendeletekkel a főnöki tekinté-
lyet veszélyezteti.

Egyébként az országos betegsegélyző pénz-
tárnál az igazgató éveket ezelőtt szintén kia-
dott egy hasonló rendeletet, de akkor az egész

közhangulat, a sajtó és magasabb hatóságok
fölszólalásán ez a korcsnyúlótt rendelet kudarc-
os volt. Reméljük, hogy most is csak úgy
fog történni.

H I R E K.

Felhőszakadás Nagyváradon.

Gyújtogató villámok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

A hosszú pusztító szárazság után vasár-
nap délután hirtelen támadt felhőszakadás vo-
mult el a város fölött.

Már a déli órákban tornyosultak a fekete
fellegék, amelyekből előbb csak csendes per-
metezéssel hullott az eső, később azonban,
ahogy az első villám végig cikázott az égbol-
ton, megeredt a zápor, amely hamarosan felhő-
szakadássá dagadt. Oriási szennyes víztömegek
hőmpölyögtek végig az utcákon, ahol helyen-
ként ellepték a gyalogjárókat is, közben foly-
ton villámok cikáztak és egyre esattogott,
dördült az ég.

A villám két ízben le is csapott. Délután
fél két óra tájban a varadvalencei villamos
áramkapcsolójába ütött a villám és a sodronyo-
kon átfutva megpörkölte az ott vesztegelő 7.
számu villamoskocsi perrentetőjét.

A villamoscsapás következtében majdnem
egy óra hosszáig szünetelt a varadvalencei vil-
lamos forgalom. Valamivel később a Körös-
utca 17. száma alatt Grünbaum Vilmos aszta-
los műhelyébe csapott le a villám, amely pil-
lanat alatt lángba borította a tetőt. Súlyosította
a helyzetet, hogy zivatar miatt nem lehetett a
telefonközponttal érintkezést kapni és így kül-
dönccel kellett a veszedelemről értesíteni a tűz-
oltókat, akik így, némileg elkésve értek a tűz-
színhelyére. De azért a műhelytető háromne-
gyedrészre arán sikerült aránylag hamar elol-
tani a tüzet és elhárítani a villámokozta ve-
szedelmet.

Némli jégesővel vegyesen, délután fél há-
romig tartott az eső és zivatar, aztán kiderült
az ég és már csak az alacsonyabbra szállt hő-
mérséklet emlékeztet a délutáni viharos idő-
járásra.

— **Kitüntetések.** A hivatalos nap mai száma
egész sereg kitüntetést közöl: június 8—12-én
terjesztette a király elé ezeket a kitüntetéseket
a távozó kormány.

Josika Sámuel báró, a főrendiház elnöke
és **Beóthy Pál, a képviselőház elnöke** a Lipót-
rend nagykeresztjét kapta. **Szász Károlyt, a**
képviselőház alelnökét a Ferenc József-rend
nagykeresztjével tüntette ki a király.

**Szöchen Miklós gróf, magyarországi fő-
udvarnagy és Walder Gyula, a Pesti Hazai**
Élső Takarékpénztár vezérigazgatója főrendi-
házi tag lett.

A miniszterelnökségnél: **Drascha-Lázár**
Alfréd miniszteri tanácsos a Lipót-rend lovag-
keresztjét, **Fejér László** miniszteri tanácsos
Mátészalkai előnévvel a magyar nemességet, **Far-
nak Ottó** irodafőtiszt a koronás arany érdemkeresz-
tet, **Bauer Erzsébet** írógépezelő az arany ér-
demkeresztet kapta. **Bárczy István** Budapest
polgármesterét és **Boda Dező** rendőrkapitányt
az I. osztályú polgári hadi érdemkeresztrel tü-
ntette ki a király. A király **Fabry Sándornak,**
az arad-esanádi vasut vezérigazgatójának, **Ra-
kovszky Endre** nyugalmazott miniszteri ta-
nácsosnak, **Jánoky-Madosánvi Gyula** földbirto-
kosnak, **Josipovich Lajos** turmezei grófnak,
Medve Miklós király személye körüli miniszte-
riumi segédtitkárnak és **Ulrich Mihály** segéd-
hivatali főigazgatónak a II. osztályú lovag-
keresztjét adományozta.

heim Jenő miniszteri fogalmazónak pedig a
III. osztályú polgári hadi érdemkeresztet ado-
mányozta.

A király **Otner József** államvasuti üzlet-
vezetőnek nyugdíjazása alkalmából az udvari
tanácsosi címet, **Masirevich György, Vagyáú**
István és **Bodó Richárd** főfelügyelőknek és
Kovács Odón felügyelőnek a királyi tanácsosi
címet, **Herz Henriknek, a szlavóniai drávavi-
déki vasut** üzletigazgatójának pedig a **Ferenc**
József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A pénzügyminiszter a királynál.** Bécs-
ből jelentik: A király ma külön kihallgatáson
fogadta **Gratz Gusztáv dr.** pénzügyminisztert.
A pénzügyminiszter a nap folyamán többekkel
tanácskozást folytatott és azután visszautazott
Budapestre.

— **A tengeralattjáró harc eddigi ered-
ménye.** Berlinből jelentik: A Wolff
ügynökség jelenti: Május hó folya-
mán a központi hatalmak háborus
intézkedései következtében ellensé-
geinknek összesen 869.000 bruttó re-
giszter tonnányi hajó tere süllyedt el.
Ezzel és az utólag ismertekké vált
hajótér veszteségek beszámításával a
korlátlan buvárhajó hadjárat kezdete
óta ellenségeink használható hajóte-
réről összesen 3.665.000 bruttó regisz-
ter tonna semmisült meg.

— **Felmentett udvarhölgy.** Budapestről tele-
fonálja tudósítónk: Majtényi Anna grófnő ud-
varhölgy **Augusztia** főhercegnő udvartartásában
méltóságától felmentetett és helyébe **Apor Hen-
riette** bárónőt nevezték ki a főhercegnő udvar-
hölgyévé. A királyné öfelsége **Apor Henriette**
bárónőnek egyúttal a csillagkereszt-rendet ado-
mányozta.

— **Általános sztrájk készül Spanyol-
országban.** Rotterdamból jelentik: A
Daily Telegraph jelenti: A spanyol
nép között nagy izgalom uralkodik a
csapatok küzdelmei miatt. Anarchista
jelek mutatkoznak. Az új kormány
állása máris megrendült, a válság kü-
szöbön áll. Azt hiszik, hogy általános
sztrájk fog kitörni. Egyelőre 4000 szén-
bányász sztrájkol.

— **Vázsonyi Vilmos és az árdragító tör-
vény.** Budapestről jelentik: **Vázsonyi Vilmos**
védői praxisában igen hevesen támadta az ár-
dragító visszélésekről szóló 1916. évi IX.
t.c.-nek a büntetőbírók által gyakorolt
értelmezését. Nevezetesen a „hivatásszerűség”
kérdésében volt **Vázsonyi** mindig azon az ál-
lásponton, hogy ennek hiánya meg nem merít-
heti ki az árdragítási büncselekmények fogal-
mát, mert képtelenség valakit azért árdragító-
nak bélyegezni, aki bár hatósági engedély nél-
kül, de olcsóbban hozott valamely árut long-
lomba, mint az, akinek hatósági engedélye volt.
A cukorárdragító közelműlben lezajlott tárgya-
lásán **Vázsonyi**, aki mint védő szerepelt, éppen a
törvény intencióinak félremagyarázását osztorozta
éles szavakkal és ragyogó dialektikájának egész
erejével mutatta ki, hogy ezt a törvényt számos
vonatkozásában mennyire félreértik és sokszor
mennyire egyoldalú — antimerkantista szem-
pontok szerint alkalmazzák. **Tarnai János-**
nak, e törvény legbuzgóbb magyarozójának
élesen antimerkantilista telfogására utalva gu-
nyosan „lex Tarnainak” nevezte **Vázsonyi**
az árdragító törvénynek ezeket a mellékhatásait.
Merkantilista, de büntetőjogászai körökben nagy
érdeklődéssel várják, vajjon fog-e **Vázsonyi**
ebben az irányban is szabadsabb és
móltányosabb szemléletet vinni a jogfelfogásba
s fog-e ő vagy utódja olyan vál-
toztatásokat eszközölni, amelyek a sokszor mélt-
atlanul meghurcolt és bűnbakként kezelt ke-
reskedőosztály jogbiztonságát a háború alatt
megszilárdítják.

— **Adományok.** A Grünwald és Moskowitz
cég 300, **Kolozsa Viktor** 100 koronát adoma-
nyozott az aradi újságíró egyesületnek és ezért
az elnökség hálás köszönetet mond.

LEGUJABB.

Reggel 3 órakor érkezett telefonjelentés.

Anglia a cárizmust akarja visszaállítani.

Kopenhága. Stockholmi távirat szerint a Vangrut orosz hadihajó és a Diana orosz páncélos legénysége föllázadt. A részletek hiányoznak.

Kopenhága. Kerenski lapja a Djen közli a következőket: Feltűnést kelt az a hír, hogy Kerenski hadügyminiszter titokban többször tanácskozott Buchanan angol nagykövettel. Kerenski az angol nagykövetség valószínűleg vázolta az ideiglenes kormány álláspontját és nyomatékosan figyelmeztette őt arra, hogy terveivel a cárizmus feltámasztására hagyjon fel. Nyílt titok, hogy az angol nagykövet érintkezésben áll a reakcionáriusokkal és nagy összeget bocsított rendelkezésükre, mert Anglia nincs megelégedve a kormány programjával.

Rotterdam. Lord Cecil az angol al-

sóházban kijelentette, hogy Gunarist és Dusmanist, a németbarát görög politikusokat ki fogják utasítani Görögországból.

Lugano. Konstantin király Messinából ideérkezett, Theotokis udvarmester kíséretében. A Palace szállóban 6 szobás apartementet rendelték.

Genf. Pekingből jelentik: Sanghái kikötőbe nagyszámu japán hadihajó érkezett és egy amerikai hajóraj érkezését is várják. A lázadó kormányzók Kína semlegességét követelik.

Lugano. A Corriere jelentése szerint az olasz kormány a szocialistáknak megtagadta a Stockholmba szóló utlevelek kiadását és elhatározta, hogy senkinek sem ad ki ilyen utlevelet.

— **Margarint kap a közönség.** Budapestről telefonálja tudósítónk: Illetékes helyen az a tervvel foglalkoznak, hogy miután a zsirhiány érezhetően igen nagy, a közönség számára margarint bocsássanak rendelkezésre. Az Országos Közélelmezési Hivatal e tárgyban körrendeletet intéz a törvényhatóságokhoz, a melynek tartalma a következő: Tekintettel azon körülményre, hogy a zsirbeszerzés mind nagyobb nehézségekbe ütközik, hogy a hiányt részben pótolni lehessen a margarin forgalomba hozatalára az Országos Közélelmezési Hivatal fölhatalmazást ad a törvényhatóságoknak. A kiutalásza vonatkozólag azonban csak akkor fog intézkedni, ha ezt a beérkezett jelentések a zsirral való legnagyobb takarékoság mellett is indokoltnak mutatják.

— **Új adomány az Ottenberg Tivadar aiapra.** Az Orosházi Takarékpénztár a következő levél kíséretében 500 kронát küldött az aradi kereskedelmi és iparkamarához az Ottenberg Tivadar alap javára: „Élénk visszhangra talált bennünk elhatározásuk, hogy intézményük történelmében örökkön élő volt elnökük Ottenberg Tivadar önméltósága emlékeztére alapítvány létesíttessék, amely megfelel az ő mindenkor praktikus célok felé törekedett szellemének és nem egy merev, elévülésre szánt hagyományokra van szánva, hanem a kereskedelem és ipar fejlődési érdekeit gyakorlati aktivitással van hivatva eredményesen szolgálni. Evégből igazgatóságunk folyó hó 16-án tartott közgyűlésében 500 kронát szavazott meg, mely összeget részükre átutaltuk, kérve, hogy azt valamint öszinte becsülésünk jelentését szívesen fogadni méltóztassanak.”

— **Megbüntetett kofa.** Tipold Jánosné aradi kofaasszony a múlt heti piacon korán reggel zöldségeműt vásárolt össze, holott a viszonteladónak nyolc óráig nem szabad vásárolnia. A rendőri büntetőbírósa ezért öt napi elzárásra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte.

— **A befőtthöz való cukor kiszolgáltatása.** A mai nap folyamán sokan mentek fel Exterde Kálmán báró hivatalába azzal a panasszal, hogy miután a befőtthöz való cukorról szóló utalvány nyomtatványon van a rendes cukorjeggyel, a kereskedők nem akarják azt beváltani. A közlelmezési hivatal vezetője ezután figyelmezteti tehát a közönséget, hogy a befőtthöz való cukor kiváltására valóban nem a rendes heti cukorjegy, hanem a nyomtatványnak alsó részén levő „egyéb élelmiszerek” fölrásu szelvények szolgálnak.

— Legújabb divatlapok Kerpelnél. 354

Elsülyesztett angol csapatszallító.

— Saját tudósítónk telefonjelentése. —

London. Hivatalosan jelentik: Az ellenséges tengeralattjárók e hó 2-án a Földközi tenger keleti részén elsülyesztették a Cameronian nevű 5861 tonnás angol szállítóhajót. A gőzös csekély számu csapatokat vitt. 52 katonára és a legénység 11 tagja, köztük a kapitány eltűnt.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Buvárhajóink az Atlanti oceanon ismét elsülyesztettek 24000 tonna hajót.

Genf. A Victoirban Hervé a francia hadseregben elharapózott kedvetlenségről ír. A katonák panaszkodnak a rossz élelmezés miatt és fölvannak háborodva a tüzérség ellen, amely sokszor a francia állásokat is lövi.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— **Letiltott cukorjegy.** Felkérjük a közélelmezési hivatal megbizásából a III. kerülethez tartozó élelmiszereket árusító kereskedőket, hogy amennyiben valaki a 685. sz. cukorcédulával vásárlás céljából jelentkeznék a 686. sz. cédula ellenében a cukrot ne adja ki, hanem a cédulát — minthogy az elvesztett — szolgáltatásuk be a közlelmezési hivatalba, vagy az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

— **Orfeumeladás a Kerpenti-szállóban.** Ma és naponta változatos műsor. — Kezdeté 8 órakor.

— **A pótkávé lefoglalása és maximálása.** A hivatalos lap közli a régi kormány rendeletét, a melylyel kötelezővé teszi a június hó 20-iki pótkávékészletek bejelentését és kimondja, hogy a készletekkel ezentul csak a Haditermékrendelkezhetik. Megállapítja azonkívül a különböző pótkávéfajtának a csomagolás neme szerint változó maximális árát és szállítási igazolványhoz köti a pótkávé elszállítását.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* **A bécsi udvari opera Aradon.** Arad művészeti életének nagy eseménye lesz az a két színházi est, amelyet június hó 23-án és 24-én rendez a nyári színházban a bécsi udvari operaház együttese. A frontra indulva Aradon rövid stációt fog tartani a kitűnő együttes, a melynek tagjai Arnold, Breuer, Rittmann Haydter és Rathner urak, továbbá Peterka és Michacsék kisasszonyok, valamennyien az udvari opera rendes tagjai. A műsor igen gazdag és változatos lesz. Bemutatóra kerül mindenekelőtt Bernhard Paumgartner egy táncos daljátéka: „Die Verlobung im Postwirthshaus”. A szereplők a következők: Nani Kellnerin u. Postgehilfin Michacsék kisasszony, Lenzi Postillon Rittmann ur, Lamprechtsberger Haydter ur, Tobias Furchteggott Breuer ur, Baron István Ferenczky Rathner ur, Demoiselle Flora Pappiloni Peterka kisasszony, Stroblmeier Arnold ur. Hely: egy postaállomás a hegyekben. Idő: jelenkor. A darabban előforduló táncok: Ländler, Bolero, Csárdás, Walzer. Az összes táncokat Peterka kisasszony és Rathner ur az opera szólótáncosai adják elő. Az előadást Redl Pál karmester fogja dirigálni. A daljátékon kívül előadásra kerülnek még kvartettek, szólóénekszámok és különböző táncprodukciók. Két nagystíliú, pazar művészeti estben lesz tehát része az aradi közönségnek. Az előadás este fél 8 órakor kezdődik a nyári színházban. Az előadások tisztja jövedelmét katonai jótékonycélra fordítják.

AVI. HADIKOLCSON eredményének nem szabad a korábbi sikere mögött maradnia

— **A szénkérdés megoldása.** Budapestről jelentik: Mint értesülünk, Serényi Béla gróf kereskedelemügyi miniszter legsürgősebb feladatául a szénkérdés megoldását tekinti. Ezzel kapcsolatban az Országos Szénelosztó Bizottságot ankétára hívta össze a kereskedelemügyi minisztériumba. A tanácskozás során Serényi Béla gróf kijelentette, hogy mindenekelőtt a belföldi széntermelés növelésére törekszik, az elkerülhetetlen szénbehozatalt pedig a szükséges mértékig szintén biztosítani fogja. Az elharapózott szénuzsora leküzdésére a kereskedelemügyi miniszter a szénelosztás munkájának újabb átszervezését is tervezi. Azonkívül pedig, miután a gázgyárak szénellátásához a közönségnek és a hadvezetőségnek egyaránt nagy érdeke fűződik, a szénellátásnak ezt a részét Serényi Béla gróf különös gonddal szándékozik elintézni. A szénbizottság holnap újabb ülést tart a kereskedelemügyi minisztériumban és a hozott határozatok érvényesítése céljából a kereskedelemügyi miniszter személyesen fog Bécsben tárgyalni a Central-Transportierung vezetőségével.

— **A „MARTA” közgyűlése.** A Marta Magyar Automobil Részvény Társaság június 19-én, kedden délelőtt tartotta VIII-ik évi rendes közgyűlését a városháza tanácstermben. Varjassy Lajos polgármester elnökléte alatt. A részvényesek szép számmal voltak képviselve, a vállalat részéről jelen voltak: Heinrich Ferenc m. kir. udvari tanácsos, Fábry Sándor dr. az Acsev. vezérigazgatója, Haltenberger Sándor a Budapesti Automobil Közlekedési rtg. vezérigazgatója, Káldy Jenő vezérigazgató stb. Elnök. a jegyzőkönyv vezetésére Rosenberg Miksa dr. ügyvédet, a jegyzőkönyv hitelesítésére Hargitay Bertalan bankfőnököt és Molnár László főmérnököt kérte fel. A közgyűlés az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentéseket hozzászólás nélkül vette tudomásul és a felmentvényeket úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak megadta. Tárgy hiányában ezzel a közgyűlés véget ért. Közgyűlés után a Vadászkiert éttermében közös ebéd volt, melyen Varjassy Lajos polgármester, Heinrich Ferenc, Fábry Sándor dr., Káldy Jenő, Hargitay Bertalan, Haltenberger Sándor, Rosenberg Miksa dr., Molnár László és Böszörményi igazgató vettek részt.

Habzó, illatos, tisztító a „ZOLIN” szappanpótló mosdótabletta, azzájuthat mindenki, mert olcsó és mindenütt kapható. V-7179 Készíti: Brázay Kálmán szappangyára, Budafok.

Minden egyes jegyzés gyor-
sitja a békét.

MOZGOKEPSZINHAZ.

* A „Semiramis” az Apollóban. (A szerdai új műsor.) Szerdai új műsorán mutatja be az Apolló-színház a híres Standard-filmgyár nagyszabású ujdonságát, a „Semiramis”-t. Semiramis-Ingeborg (Hedda Vernon) egy gyönyörű árvaléány, akinek szülei halála után nagybátyja, egy muzeumigazgató nyújt otthont. Ingeborg beleszeret unokabátyjába, egy fiatal tudósba, aki azonban ezt nem veszi észre. A régi Egyiptom foglalja le minden gondolatát a fiatal archeologusnak, aki órák hosszat ül a muzeumban a ptolomeida hercegnő, Semiramis mumija előtt. Ingeborg merész ötlet megvalósításához fog: felölti Semiramis jelmezét s úgy jelenik meg este a fiatal tudós ágyánál. Az álmából felriadó ember látományszerűen véli a tündéri alakot, a megelevenedett Semiramist. Ahitattal s imádattal közeledik hozzá, s amikor látja, hogy az állomhercegnő nem tiltakozik ez ellen, a csókok özönével halmozza el. Másnap újra megjelenik Semiramis s harmadnap ismét, de akkor már a fiatal tudós felismeri unokahugát s boldogan öleli karjaiba — most már nem Semiramist, hanem menyasszonyát. . . . A gyönyörű jelenetek bővelkedő filmen kívül „Az álarcos szerelem” rendkívül szellemes 3 felvonásos vígjáték egészíti ki az új műsort.

* A 9 ujjú ember II. a Nordisk filmgyár de-
tektív slágere legközelebb az Erzsébet mozgó-
színházban.

* Átalakítják az Urániát. Hétfőn bezárul-
tak az Uránia színház kapui, s legközelebb
napokban dolgozók kézművesek munkája fogja
moderné varázsolni a színházat, hogy a kö-
zönség ne csak művészeti, hanem kényelmi
szempontból is a legelőkeltebbet kaphassa
ezután. A háború okozta rendkívüli viszonyok
következtében az igazgatóság mindaddig elhá-
lasztotta az építkezést, és azzal kárpótolta a

közönséget, hogy a legdrágább és a legművé-
szibb értékű filmeket hozta gyors egymásután-
ban műsorra, s most határt nem ismerő áldo-
zatkészséggel ezennel át is alakítja a szin-
házat, hogy a közönségnek mintegy meghá-
lálja azt a rokonszenvét, melyet nem éppen
modern helyiségei iránt tanúsított. Súlyos anyagi
áldozatokat hoz most az igazgatóság, de nem
riad vissza ettől sem, ha arról van szó, hogy a
közönség érdekében valami üdvös újítás tör-
ténjék. Előre is jelezhetjük, hogy az Uránia a
megnyitása első percétől kezdve olyan műsorok-
at biztosított magának a jövő évadra, melyek-
hez hasonlót egy vidéki mozgószínház sem
nyújthatott és nem is fog nyújtani. . . 5

A szerkesztésért felel:

Andrássy Endre távollétében:
Stauber József.

ARADI KÖZLÖNY.

Az új évnegyed alkalmával 1917. évi július hó
1-től új előfizetést nyitunk az „Aradi Közlöny”-re.

Az eseményekről napról-napra

a legalaposabb és a legfrissebb

tudósításban számol be az Aradi

Közlöny. Közleményeinek ere-

detisége és érdekessége, valamint

háborús híreinek megbizható-

sága révén Magyarország vidéki

lapjai között az első helyen áll

és mint ilyen a legelterjedtebb,

a legtaralmasabb, legkedvel-

tebb és legolvasottabb ujság.

Előfizetési árak helyben és vidéken:

Egész évre . . . . 36 korona

Fél évre . . . . . 18 korona

Negyed évre . . . . 9 korona

Egy hóra . . . . . 3 korona

Tessék mutatványszámot kérni!

A Hátszegi
Felső Kereskedelmi Iskolával és
Női Kereskedelmi Szaktanfolyammal

kapcsolatos

Internátus. 4071

Ellátási díj 1000 korona. A főbbi felügyelete
alatt külön izraelita menza. Érettségi vizsgálat.
Állásközvetítés. Beiratás levél útján is eszko-
zölhető. Prospektus ingyen. A délkeleti Kár-
pátok legszelebb és legegészségesebb vidékén.

Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajázási Részv.-Társaság
Meghívó.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajázási Részvén-
y-társaságunk szavazatra jogosult részvényeseit tisztelettel
meghívjuk a társaságunk 1917. évi június hó 30-án déli-
előtt 10 órákor Budapesten, a társaság tanácsstermében (V.
Mária Valéria-utca 11. sz.) tartandó

huszonkettedik rendes közgyűlésére.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése az 1916. üzletéről és az ezen évre vonatkozó zárszámadások előterjesztése.
2. A felügyelő-bizottság jelentése az 1916. üzletéről és az ezen üzletére vonatkozó zárszámadások és a tisztviselők hovatfordítására vonatkozó igazgatósági indítvány tárgyában.
3. Az 1916. évi zárszámadások megállapítása és a tisztviselők hovatfordítására iránti határozathozatal.
4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjainak részére adandó felmentvény iránti határozat.
5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi tiszteletdíjának megállapítása.
6. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása.

A közgyűlésen való részvételre azon részvényeseknek van joguk (alapszabály 8. §.), akik a társaságunk legalább 50 (ötven) darab részvényét a még le nem járt szelvényekkel együtt nyolc nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztárában (Mária Valéria-utca 11. szám.) vagy a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy a Magyar Lezároló- és Pénzváltó Banknál letették.

Tisztelettel kérjük tehát részvényeseinket, hogy részvényeik letételéről gondoskodjanak.

A részvények számban összeállítva, a benyújtó által sajátkezűleg aláírt s két példányban kiállított jegyzék kíséretében nyújtandók be. E jegyzéknek egy példányt az átvételi pénztár az átvétel elismerésével visszaadja s a részvényeket csak ezen elismervény visszacsatolása mellett fogja a közgyűlés után a letévezőknek kiadni. A közgyűlésre beletijegyzett szolgáló igazoló anyokat a részvényeket átvételi pénztár azonnal kiszolgáltatja.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényesre akarja átvaházni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláírni tartozik.

A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolc nappal a közgyűlés előtt a társaság helyiségében a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapest, 1917. évi június hó 14. Az igazgatóság.

Mesés szép lesz az a hölgy,

aki az

IBOLYA DORÉ CRÉMET

használja. Az arcbőrt fehérré varázsolja és eltünteti mindenféle arctisztatlanságot. **Ara egy tégelynek 2.- K.**

Ibolya Doré szappan 3 kor., Ibolya Doré tej 1 K 50 fill. Ibolya Doré hölgypor 1 K 50 fill.

Tyukszem ellen

a leghatásosabb szer az

Anagalin.

Ara 1 korona.

Kellemes ízű limonádét

mindenki otthon készíthet 1 adag **CITRAS**-sal.

Ara 20 fillér.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22. szám.

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző gyógybor, vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Benne a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomor-erősítő szer, finom fűszeres ízű, szon-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor. Gyomorbetegék részére és ott, ahol a condurongó kéreg ja-
valva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

1945

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

Arad legregibb kerékpár, varrógép és Gramophon raktára. Villanyvilágítási vállalat.

Hammer Vilmos

műszerész

Szabadság-tér 5-6.
Telefon 96.

Vesztek törött és használt gramofon lemezt K. 0.50 darabját.

Egyedüli képviselő a világ legjobb gyártmányú gépeiből. Columbia és Irangyalos jegyű gramofonokból, Wafferrad kerékpárok és Pfaff varrógépek, Saphirtus „Pathefonok”, Pathe lemezek. Megérkeztek a legújabb felvételi operettek és népdalok. **Király Ernőtől.**

Nagy raktár kerékpár alkatrészekből, gumiból és Acetylen lámpákból. Pontos kiszolgálás, jutányos árak. Nagy szak-szerű javító műhely. 2951

Cipész

és

csizmadia munkások felvételnek

cipő- és papucsgyárban Tótkomlóson. **Heti kereset 55-60 korona!** Ellátás és lakás heti 25 koronáért biztosítva!

Alföldi Első Papucsgyár

Ujhelly József,

Tótkomlós. 4069

Cs. és Kir. Tartalékkórház Szászváros.

ad. Nr. 553.

Hirdetmény.

A szászvárosi tartalékkórház parancsnoksága keres oly **nőket irodai szolgálatra**, kik a magyar és német nyelvet egy szóban, mint írásban tökéletesen bírják, havi 160 kor., különös használhatóság esetén havi 200 korona díjazás mellett.

Továbbá ápokórókat napi 2 korona fizetés és 3 korona el-látási költséggel, ezenkívül ingyen lakás, a kórházban meg-betegedés esetén ingyen orvosi segélyben részesül.

Ajánlkozók azonnal jelentkezhetnek a kórházparancsnok-ságánál.

A kórházparancsnokság.

14880-14887.

Pályázati hirdetés.

Budapest székesfőváros közönsége által boldog emlékeztető József főherceg ur O. cs. és kir. fensége honvédfőparancsnokságának 25. év-fordulója alkalmából a annak emlékére, a m. kir. honvédség árvái részére, az illetőségre való tekintet nélkül, létesített alapítványi he-lyek körül, jelenleg az Erzsébet leány árvaházban egy hely kerülhet betöltésre alá, mely helyre ezennel pályázat hirdették.

Az árvaházba való felvételükre kért igazolandó:

- az, hogy a felvételt kért gyermek tényleg a m. kir. honvéd-ség köteleikébe tartozott vagy tartozó apának törvényes leszármazója,
- vagyontalanság,
- főárvánál (akik tudniillik apátlanok, vagy anyátlanok) az életben levő szülő vagyontalansága,
- hogy az árva 6. életévét már betöltötte és hogy a 12. élet-évet még túl nem haladta,
- hogy ép testű és elméjű, a himlőn átesett, vagy ellene siker-rel beoltatott.

Az árva kora és a szülők elhalálása hiteles anyakönyvi kivo-nattal, a testi és elméleti állapot, a himlőoltás és a vagyontalanság közhatalósággal hitelesített orvosi és helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A kellően felszerelt bélyegtelen kérvények, melyekben a szülő vagy gyám neve, állása és lakhelye (város, megye, utolsó posta) is felemlítendő, folyó évi július hó 15-ig a m. kir. honvédelmi minisz-terhez nyújtandók be, ahonnan Budapest székesfőváros hatóságához fognak küldetni és a kijelölési jog gyakorlása végett József főherceg ur O. cs. és kir. Fenségéhez fognak felterjesztetni.

Az alapítványi hely az 1917-1918. tanév kezdetén, lesz betöl-tendő s a felvétel vagy fel nem vételről az árvák hozzátartozóit Buda-pest székesfőváros tanácsa hatósági uton fogja értesíteni.

Arad, 1917. június hó 2.

A városi tanács.

AKI

házat, vagy földbirtokot

venni vagy eladni akar,
forduljon bizalemmal

Lustbader Adolf

ingatlanforgalmi irodá-
jához Révay-utca 2. sz.,

ahol kisebb-nagyobb há- 645
zak, birtokok előjegy-
zésben vannak. Megbl-
zásokat ingatlanok ela-
dására és vételére elfogadok.

Telefon 961. szám.

Egy-két

könyvkötő

alkalmazást nyer

az Aradi Nyomda Részvény-
társaság könyvkötészetében.

Ki önnállóan dolgo-
zik és az aranyozás-
hoz is ért,

előnyben részesül.

K. u. k. Reservespital in Szászváros.

ad. Nr. 553.

Kundmachung.

Das k. u. k. Reservespital in Szászváros sucht mehrere weibliche der deutschen Sprache in Wort und Schrift mächtige **Kanzleihilfskräfte** (auch Militär-Pensionisten werden aufgenommen) und **Krankenpflegerinnen**.

Erstere erhalten monatlich K. 160.—, bei besonderer Ver-wendungsmöglichkeit K. 200.—.

Letztere täglich K. 2.— und K. 3.— für Verpflegung, ausserdem unentgeltliche Unterkunft im Spital, Spitalsbehand-lung im Falle der Erkrankung u. s. w.

Bewerberinnen wollen sich umgehend an das Spitalskom-mando wenden.

Das Spitalskommando.

6689-1917. bh. szám.

Hirdetmény.

Az aratási idő beálltával közbiztonsági és közrendi tekintetből közhírré teszem, hogy: szénát, vagy gabonaneműeket éjjel a földek-ről csupán a közeli tanyákra szabad hordani.

Dinnye vagy kukorica földek őrzése céljából készült kunyhók közelében lábas jószágot, vagy majorságot tartani nem szabad. Éró vagy learatott gabona közelében tüzet rakni tilos. Szalmás gabonák nyomtatás végett a város területére való behordása meg nem enged-tek. A szérus helyeken összehordott gabonaneműek akként helye-zendők el, hogy az asztag végek között legalább 6 m. tűrés hely le-gyen. A cséplőgép tulajdonosa a gép működése színhelyén tűzbizton-ság okáért egy lecskendőt készenlétben tartani köteles.

Cs. és kir. által (lokomobil), vagy annak megfelelő villamos erő át-tal használt cséplőgépek üzeménél egy kifogástalanul zároló horgony-bádogból vagy keményfából készült mentőszekrényt felszerelve köte-las tartani. Amennyiben mentőszekrény vagy kötszerdoboz már volna készenlétben a géptulajdonos új készlet beszerzésére nem köteles.

Kézi erővel hajlott cséplőgépek tulajdonosai ilyen mentő-szekrények tartására nem kötelesek. A mentőszekrény, illetőleg a kötszerek kellő módon való használhatása céljából megköveteltek azonban, hogy a cséplőgépeknél alkalmazottak közül legalább is 2, illetőleg a fentebb említetteknek egy egyén még pedig első sorban a gépész az első segély nyújtásában kellő jártassággal bírjon.

A cséplőgépnél, valamint az asztagok között dohanyozni tilos. A géptulajdonos a cséplőgépnél alkalmazott etetőket, fűtőt, a gépen álló kévevágókat, kéveadogatókat, ugyancsak a szecs-kavágó gépnél alkalmazott etetőt köteles az országos gazdasági munkás cselédse-gélyező pénztárnál baleset esetére biztosítani. Ha a géptulajdonos ezen kötelezettségének nem tesz eleget, a mulasztásból eredő teljes kárért az etetőnek, fűtőnek, kéveadogatóknak, illetőleg jogutódainak, akkor is felelős, ha a munkaközben bekövetkezett baleset körül őt különben semmiféle gondatlanság sem terheli. A cséplőgépeket csak képesített gépészek, fűtők kezelhetik.

Erzsébet, Sága és Gáj kölvárosokban, végül Poltura városrésze-ben a takarmány boglyákban, vagy kaszabban csak akkor tartható, ha a boglya vagy a kaszál és az ezt környező épületek közt legkevesebb húsz méter üres tér marad több boglya vagy kaszál pedig csak akkor helyezhető el, ha azok között 20 méter üres tér marad.

Arad, 1917. évi június hó 11-én.

Grein, főkapitány,

Láb- és kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik, a „Peppe” folyadék és „Peppe” hintőpor segítségével.

Szárit! . . . Szagtalanít!!

Peppe folyadék ára használati utasítással 1 kor. 20 fill.
Peppe hintőpor „ „ „ 1 kor. — fill.

Katonáknak

fontos tudni, hogy

ruhaletük

kiirtására legjobb szer a PETRIS folyadék, ára 2 kor. és HADAR hintőpor, ára 2 kor.

Szörvesztő-

Depillor.

E kitűnő, a maga nemében pá-ratlan szerrel minden alkalom-at-lan szőrejtárol, nyak vagy karek-ról, stb. minden fájdalom né-kül pár perc alatt okvetlen el-távolítható. Ára utasításával 1 kor.

Fenti szerek kaphatók a kizárólagos készítőnél:

Hajós Arpád gyógyszer-tárában

Arad, Andassy-ut 22. szám.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetés ára 3 fillér. Vastagabb betűkkel írván az alábbiakat aláhúzással kell jelezni.
A vastagabb betűkkel írván az alábbiakat aláhúzással kell jelezni.
A legkisebb hirdetés ára 1 korona.
Az apróhirdetéseket este 6 óráig lehet beadni.
Hirdetéseket délután 1/2 óráig veszik fel.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Házasság.

26 éves iparos, házasság céljából, ismerettség hiányában, ezután óhajt megismerkedni jobb családból való leánnyal. Lehetőleg tanácsos leveleket, teljes címmel „Bódog jövő” jellegre a kiadóba kér. 4040

Levelezés.

„Napsugár”
Jellegre levél van a kiadóban. 4078

Alkalmazást keres.

Motorcsapló-géphas
ajánlikos vizsgázott gépész a cséplést időre, szerény feltételek mellett. Cím a kiadóban. 4082

Lakású mosást vállal
D. M.-né Illés-utca 46. 4081

10 évi
irodai gyakorlatlaltal, gépirásban jártas hivatalnoknő állást keres. Cím a kiadóban. 3981

Szerény igényű
Natal asszony, négy középiskolával, irodai alkalmazást keres, lehetőleg falun. Cím a kiadóban. 4067

Fűszer-, vas- és rövidára
szakmában jártas segéd azonnali belépésre állást keres. Cím Roth Jenő kereskedő-szegéd, Borossebes. 4062

Délutáni órákban
két fiatal tisztviselő foglalkozást vállalna. Cím a kiadóban. 4066

Alkalmazást nyer.

Jól fizető tudó
háztartásnő keresek falusi egyszerű háztartáshoz. Ajánlatokat kérek: Gyógyszer-tár, Mezőkovácsháza. 4076

Műveltség-munkás
középiskolai szaktanári szövegíró, szakavatott szaktanári tanácsadót ajánlatot kéri. Ajánlatok Bódog Bódog címre Opátosra küldendők. 4075

Egy tisztviselő
úgyes mindenek szobaleány, június 1-re vidékre kerestetik. Cím a kiadóhivatalban. 4066

Cseménymegyey gazdaságba
gyakorlott segédhízlőt keresek. Ajánlatot bizonyítvány másolattal kérem Kistompai Intézőség címére Battonyára küldeni. 3664

Fűszer-egres
üzletem részére megbízható segédet keresek. Nagy Farkas, Arad. 3974

Gépirónő
alkalmazást nyerhet Dr. Köpf János ügy-vedi irodájában Aradon, Batthyányi-utca 25. szám. 4035

Egy-két könyvtáros
alkalmazást nyer az Aradi Nyomda R. T. könyvtárában. Ki önállóan dolgozik és az aranyosához is ért, előnyben részesül.

Laphirdető-pár
kétfelével felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7891

Nyomdász-tanulónak
felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Gyógyászat.

As angel
fájdalomcsillapító Bengue balsamot teljesen pótolja a Hebs-Földes-féle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bengue liniment. Ára 2 korona. Földes Gyógyszertár, Hebs Gyógyszertár. 12

Vétel és eladás.

3 drb munkalétszám
alkalmas akáccfa eladó. Gr. Leiningen-utca 12. 4074

Állás vagy virágmozdító
veez Färber Lajos, Arad. 4090

2 szoba butor
elköltségek miatt eladó. Flórián-u. 11. 4083

Eladó
20 kocsi I. minőségű lucerna (1. törzs) hereszóna, megtekinthető Rosenberg Sámuelnél, Kerülőcsón (Aradm.) 4085

Jékarban levő
25-30 mm. teherbíró kocsi eladó. Färber Lajos cégnél Arad. 4084

Cigaretta hüvelyek
elsőrendű minőségűek kettős és hármas számban igen nagy választékban kaphatók Deák Béla kőnyv- és papírkereskedésben Arad, Förray-utca. 371

Veszek
nyers borkövet minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad, Bercsényi Miklós-utca 59. Telefon 184. sz. 3555

Sürgősen
becserélek és veszek aranyat a legmagasabb áron. Brandes, Óras és ékszerész, József főherceg-ut 12. sz. 3961

30 hl. hegyibor
eladó Theisz Antalnál, Temeceufalu. 4040

Használt ólom
megvételei kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 7892

Különbéle.

Hosszú
vagy rövid songora 1 havi bértárho kerestetik. Cím a kiadóban. 3907

As Anusol
aranyér-kupokát mindenben pótolják a Haemorrhoid-kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 8 korona. Földes Gyógyszertár, Hebs Gyógyszertár Arad. 12

Ingatlan.

Eladó
Csiky Gergely-utca 26. számú ház, szép borpiaccéval. 4008

Gyerekek
egy nagyobb és egy kisebb szülő eladó. Értékességi Jébet Schnebergernél, Gyórok. 1970

Több éves gyakorlattal bíró

önálló segédkönyvelő,

továbbá katonai irodai ügyekben jártos

tisztviselő

azonnali belépésre

kerestetik.

Ajánlatok a Martagyárhez címzendők. 3966

Aradi és csernádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1917. évi június 1-től.

Aradról Szegedre indul:
Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.18

Aradról Szegedre érkezik:
Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.06
Személyvonat délután 8.17

Szegedről Aradra érkezik:
Személyvonat reggel 7.38
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:
Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:
Személyvonat délelőtt 11.58
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:
Személyvonat éjjel 8.00
Személyvonat délután 1.18

Brádról Aradra érkezik:
Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Pankotára indul:
Reggel 8.26

Aradról Pankotára érkezik:
Délelőtt 9.54

Pankotáról Aradra indul:
Délután 2.18

Pankotáról Aradra érkezik:
Délután 3.48

Aradról Ujszentannára indul:
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Este 6.10
Ujszentannáról Aradra indul:

Este 6.22
Ujszentannáról Aradra érkezik:

Este 6.58
Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:
Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyháza indul:
Motoros vonat reggel 8.37
Motoros vonat este 6.29

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:
Motoros vonat reggel 6.10
Motoros vonat délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyháza ind.:
Motoros vonat reggel 9.25
Motoros vonat este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:
Motoros vonat reggel 6.00
Motoros vonat délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:
Vegyesvonat délelőtt 9.00

Menyházáról Borossebesre indul:
Vegyesvonat délután 2.39

Óska, használt

ólomcsöveket

és egyéb

ólomtárgyakat

megvételei keresünk.

Aradi nyomda részvénytársaság.

Pályázati hirdetmény.

Arad sz. kir. városban lemondás folytán megüresedett II. ker. kéményseprői állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A megüresedett kéményseprői munkakerületet a 6768/1901—167. sz. s a nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 67640/VI. A. 1908. sz. intézkedéssel jóváhagyott városi szabályrendeletben névszerint felsorolt utcák alkotják és a seprési díjak ugyanezen szabályrendeletben vannak megállapítva.

Felhívom a pályázni asándékosokat, hogy az említett szabályrendelet 1. §-a, illetve az 1884. XVII. tc. valamint az ipartörvény végrehajtási rendeletének megfelelő hatósági okmányokkal felszerelt és ivenként 1 koronás okmánybéllyel ellátott kérvényeket 1917. évi július hó 31-ik napjáig beszárolag Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatalához címezve ugyanott nyújtsák be. Hatóságilag igazolva kell hogy legyen:

1. gyújtogatás, vagy tüzvész okosságért büntetve nem voltak és a hatóság előtt mint kifogástalan magaviseletű, józan életű és megbízható egyének ismeretesek, továbbá háztartásukban hány gondozás alatt álló családtagjuk van;

2. a kéményseprői iparban törvényszerű képzéssel bírnak, szabványos munkával mint segédek hány évig működtek, vagy ha önálló iparosok, mióta folytatják a kéményseprői ipart.

A harotéren lévő kéményseprők helyett azok nevében a megfelelő okmányok csatolása mellett — hozzátartozók is pályázhatnak. Ily esetben hatóságilag igazolandó az is, hogy a pályázó tényleg katonai szolgálatot teljesített és mióta?

Hiányosan felszerelt vagy későn benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Azon folyamodó, aki a jelen pályázati hirdetményben megjelölt munkakerületet elnyeri, tartozik a kerület betöltése tárgyában hozandó véghatározat jogerőre emelkedése után a kerületet az alulírt hatóság által meghatározandó napon elfoglalni és a kéményseprői munkákat megkezdeni, de köteles a működés megkezdése előtt a vonatkozó iparrendelést kiváltatni.

A munkakerület adományozását kimondó határozatot valamennyi pályázóval közölni fogom.

Arad sz. kir. város rendőrkapitányi hivatala, 1917. május hó 29.

Green, főkapitány.